

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LVII. évf. 1. szám
2004. április

A tartalomból:

Egyházmegyéink,
gyülekezeteink,
intézményeink
életéből

Misszió -
kántorképző

Az igazat mondd,
ne csak a valódit
- Hit és/vagy haza,
nemzet és/vagy
egyház

Fórum:
„Újjászületés
fürdője”

Gyerekekről és
gyerekeknek

Könyv- és
zeneajánló

Egyházkerületi
krónika

Üdvözlét az Olvasónak!

Amikor a Kedves Olvasó lapunkat forgatja, éppen átlépjük az Európai Unió küszöbét. Erről eszembe jut a vicc: mikor léphetünk be az Európai Unióba? Akkor – hangzik a válasz –, amikor egy bizonyos politikus majd ki tudja mondani (ugyanis egy sajátos állapotában Erópunyó-nak ejti). Persze az is eszembe jut, hogy volt idő, mikor a szocializmus szóban botlott meg a nyelve. Számomra ennek a viccnek komoly üzenete van, mégpedig az, hogy a lényegyet tekintve nem készülünk fel erre a nagy lépésre. Volt itt szó gazdaságról, hadseregről, sajtóról, sportról, mezőgazdaságról, de hogy lelkileg alkalmasak vagyunk-e e rendkívüli megmérettetésre, azt senki nem elemezte komolyan. Sőt, Európa nevében azt követelik tőlünk, hogy életünknek ezt a területét adjuk fel, és szolgáltatassuk ki a közmegegyezés nevében az ún. európai eszmének, amit leginkább a „másság tisztelete” fogalommal írnak körül. Éppen ez a megfoghatatlan kifejezés figyelmeztet a veszélyre. A „másság tisztelete” ugyanis a hatalom kezében veszélyes fegyver, melyet úgy alkalmaz, hogy fenntartás nélküli lemondást követel az éppen aktuális üzleti, hatalmi érdek javára, természetesen az „egyetemes haladás” hangzatos jelszavának álarcában. Mi ezzel szemben megmaradunk a „maradiság” oldalán: nem mondunk le arról, ami szent, tiszta és igaz.

Illúzióink nincsenek... hisszük azonban, hogy Isten a történelem Ura.

a szerkesztőség

A Tiszáninnyi Református
Egyházkerület Lapja

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Abaúji Egyházmegye	4
<i>Együtt imádkoztunk a békéért</i>	4
<i>A múltnak őrei</i>	4
<i>Egy falusi paplak újjászülése</i>	6
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Borsod-Gömöri Egyházmegye	7
<i>Értékesítés az egyén, a család, az iskola életében</i>	7
<i>Köszönjük a 90 éves Kóris Lajos lelképásztort</i>	8
<i>Bepillantás a Nyilas Misi Ház életébe</i>	8
<i>A 75 éves Szathmáry Sándor professzor köszöntése</i>	9
<i>Megkezdte szolgálatát a Miskolci Egyetem református lelképásztora</i>	10
<i>Református percek az Európa Rádió Miskolc programjában</i>	11
<i>Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola Dédestapolcsányban</i>	12
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Egervölgyi Egyházmegye	13
<i>A megmaradás titka</i>	13
<i>Református művészeti általános iskola nyílik Átányban</i>	13
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Zempléni Egyházmegye	14
<i>Ökumenikus imahét Sárospatakon</i>	14
<i>Beszélgetés Bertók Ernővel, a Sátoraljaiújhegyi Református Egyházközség főgondnokával</i>	15
<i>A zempléni egyházmegye ifjúsági táborhelye Bózsva</i>	16
<i>Beszélgetés Lakó Jánossal, a füzerkajatai egyházközség gondnokával</i>	17
Intézményeinkről	18
<i>A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből</i>	18
<i>A dzsungel könyve</i>	19
<i>Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből</i>	20
<i>Maurice Eugene Osterhaven emlékére (1915-2004)</i>	20
<i>Pillanatok a teológia életéből</i>	22
<i>Beszámoló a Sárospataki Teológiai Alapítvány 2002. évi gazdálkodásáról</i>	23
<i>Református Általános Iskolások a Bodrog-parti Athénban!</i>	23
<i>Hírek és események a Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon életéből</i>	24
<i>Népek karácsonya a Lévayban</i>	24
<i>Természettudományos napok a Lévayban</i>	24
<i>2500 fiatal a Miskolci Sportsarnokban</i>	25
<i>Közösségi hétrégék a Lévay József Református Gimnázium Tóth Pál diákotthonában</i>	25
<i>„Szőlő ötágú síp!” Kárpátaljai napok a Lévayban</i>	25
<i>Peregrinatio Reformata Contemporanae</i>	26
<i>Február-március a felvételi időszak</i>	26
Misszió	27
<i>Sárospatakon ülésezett a MRE Tanácskozó Zsinatának három bizottsága</i>	27
<i>Évközi kántorképző a Miskolci Lévay József Református Gimnáziumban</i>	27
<i>Nyári kántorképző tanfolyam</i>	28
Fórum	30
<i>Vál(ság)os</i>	30
<i>„Újjászülés fiúldője”</i>	31
Az igazat mondd, ne csak a valót	32
Hít és/vagy haza, Nemzet és/vagy egyház	32
Gyerekekről és gyerekeknek	35
<i>Gyermeki szerepminták a rosszul működő családokban</i>	35
<i>Kréta Gréta</i>	36
Könyv és zeneajánló	37
Egyházkerületi krónika	38
<i>Újévi köszöntő</i>	38
<i>Wass Albert est vastapással Miskolcon</i>	38
<i>Rövid beszámoló az Egyházkerületi Tanács üléséről</i>	38
<i>Az egyházkerület Elnökségének programja és intézkedései</i>	39

Beszédes kövek

Lukács evangéliuma 19,37-40 és 24,1-6a
(Károli)

Nem titkolhatom a kedves olvasó előtt, hogy egyik legkedvesebb versemből idéztem. Ebben a folyton változó világban igyekszik az ember keresni valami fogódzót, valamit, ami nem ölt újra és újra álcot, ami nem lesz az egyik napról a másikra tévedés, ami képes alapot adni életünknek, ahonnan újra és újra el lehet indulni. Keressük azt, ami örök. Keressük azt, ami képes üzeni nekünk az igazságról még akkor is, amikor azt meg akarják változtatni, akkor is, amikor fájdalmas, akkor is, amikor talán önmagunk sem nézünk szívesen szembe vele.

A Szentírás képei között a kő az, amely jelképe lett az öröknek, a nem

változónak, jelképe Isten akaratának, a kövek beszélnek Isten hűségéről, szeretetéről. Az ókori ember nagyon jól értette ezt, hiszen egy-egy szikla, egy-egy oltárkő nemzedékeken át, évszázadokon keresztül ugyanazt jelentette, ugyanarról üzent mindig. A választott népnek hűséges Istenéről. Az atyák kővel jelölték meg azt a helyet, ahol találkoztak Isten segítők szeretetével. Józsué a honfoglaláskor 12 követ helyezett el Gilgálban, hogy „ha fiaitok kérdezik majd apáiktól” (Józsué 4,21), akkor mondják el, hogy miről beszélnek a kövek, mi módon vezette át népét az Úr a Jordán folyón. Talán egy idegennek semmitmondóak, de a választott nép tagjainak örök bizonyosságai Isten segítők szeretetének.

Beszédes köveink nekünk is vannak. Ha szereteteink sírjánál megállunk, a sírkövek üzennek nekünk és gyermekeinknek drága édesanyákról, dolgos kezű nagyapákról, egy név és két évszám, és Istennek mennyi áldása szólal meg ebben nekünk, mindaz, amit kaptunk, kapott a családjunk az elődöktől.

Beszélnek a házak kövei, amelyek otthonunkká lettek, beszélnek a templomok kövei, hogy évszázadok óta száll a hála itt Isten felé gondviseléséért, a kérés a nyomorúságban, a remény hozzáköt még a reménytelenségben is.

A Szentírásban is, a mi életünkben is, a versben is tanúságtévők a kövek. Némán hirdetik, suttogják, ha kell kiáltják, hogy az örök Isten gondviselő oltalmában van életünk biztos helyen. Ők sohasem hallgatnak er-

„Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedékek őrváltásain
jönnek majd újra boldog építők,
és kiássák a fundamentumot,
s az erkölcs ősi, hófehér kővére
emelnek falat, tetőt, templomot.
Jön ezer új Kőműves Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
köti meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel,
és épít régi kőből új hazát.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentum Istentől való,
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.
A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.”

(Wass Albert: Üzenet haza c. versének részlete)

ről. Még ha az ember azt teszi is.

A virágvasárnap Jézust köszöntő tömeget is el akarták hallgatni Jeruzsálemben Lukács evangéliumának bizonyossága szerint. Krisztus azt mondta: „...hogya ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.” Nagypéntekre elhallgatott Jeruzsálem. Nem ismerték meg, hogy Krisztusban meglátogatta népét az Úr, „feszítsd meg”-et kiáltottak a Megváltóra.

Néhány évtized múlva, mikor a római seregek lerombolták a várost templomával együtt, Jeruzsálem kövei Krisztus szavának igazságát is kiáltották: „...nem hagynak te bened követ kövön; mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét.” (Lk 19,44)

Beszélnünk kell még egy kőről, a Szentírás talán leghíresebb kövéről, amely nemcsak a múlttól üzen, hanem a jövőről is: arról a kőről, amely húsvét reggelén Krisztus sírjának szájáról el volt hengerítve. A feltámadás bizonyítéka ez a kő. Annak, hogy Jézus Krisztus nem maradt a sírban, Isten feltámasztotta őt. Annak, hogy Krisztus feltámadásával a halálon is győzedelmeskedett.

Keresztyén hitünk, reménységünk jele, hogy számunkra Isten nemcsak életet adott, hanem örök életet kínál. Azzal kezdtem, hogy keressük életünkben azt, ami örök. Azt, ami nem változik és nem fog változni, ami biztos támaszunk. Hiszen az, ami örök, az nemcsak a múltban az, hanem a jövőt is arra lehet építeni, mert ott sem lesz mássá.

Figyeljünk ezért a kövek szavára, amelyek tanúi annak, hogy a Szentháromság Isten megőrizte az övéit, és a sírról elhengerített kő tanúja a feltámadásnak, hogy Isten Krisztusban megjelent szeretete örök, mert él a mi Megváltónk! Hit által pedig részesei lehetünk ennek az örök szeretetnek. Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves olvasónak áldott húsvéti ünnepeket!

Vadnai Zoltán
nagybarcai lelkipásztor

Abaúji Egyházmegye

EGYÜTT IMÁDKOZTUNK A BÉKÉÉRT

Az egyetemes imahét megtartásának gyakorlata Encsen még gyermekcipőben jár. 2000-ben történt első alkalommal, hogy a településen élő összes keresztyén felekezet meghívásával tartottunk ökumenikus istentiszteletet. Az imahéten egy este gyűlünk össze felváltva a református és görög katolikus templomban. Idén rajtunk volt a sor. Azért ez a két templom jöhet szóba, mert az evangélikusoknak csak most épül szép kis templomuk, a római katolikus plébános úr pedig tartózkodik az ilyen közös alkalmakon való részvételtől, nem értvén egyet az „efféle” kezdeményezésekkel.

A közös igehallgatásra, éneklésre és a Krisztusban hívők egységéért való könyörgésre az imahét utolsó napján megtelt templomunk. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által kiadott füzet útmutatása szerint „Az én békességemet adom nektek” (János 14, 27) ige vezetésével folytattuk istentiszteletünket.

Nagy Mariann beosztott lelkész az imahét vezérigéjének (János 14, 23-31) felolvasásával és imádsággal szolgált. Péter Jenő evangélikus lelképásztor Ezékiel 11, 19-20 alapján szólt a szív megújulásának lehetőségéről és szükségességéről.

Az encsi református templom

ről. A görög liturgikus betét a békességi ekténia elneklésével kezdődött, majd dr. Petrsevits Dénes esperes úr egyebek között a vízen járó és Péter apostolt az elmerüléstől megmentő Jézusról (Máté 14, 22-33) mondott tanítást.

Az ökumenikus törekvések és az imahetek történetét vázolta röviden Baksy Mária lelképásztor. Imaalkalomról lévén szó, együttlétünknek talán legemelkedettebb része a közös imádság volt. Református, evangélikus, görög katolikus és néhány római katolikus hívő egy akarattal, buzgó szívvel tudott együtt imádkozni azért, hogy tudjuk keresni azt az egységet, amit Urunk kíván az őt követőktől.

Az ökumenikus istentiszteleten „saját” énekeiket énekeltek a felekezetek, de volt alkalom mindnyájunk által ismert dicséretes közös éneklésre is. A Református Kórus 2 kánont és a 470. dicséret háromszólamú feldolgozását adta elő, ezzel is fokozva az alkalom ünneplőességét.

Az encsi körzethez tartozó Csobád községben évtizedek óta folyamatosan tartunk ökumenikus istentiszteleteket. Ebben az évben a görög katolikus gyülekezet adott helyet az imaheti összeállításnak. A kis templom teljesen megtelt a helyből és a környékről is érkező hívekkel. Római és görög katolikus papok és református lelkészek szolgáltunk közösen, igyekezve felmutatni azt a békességet, amit Krisztus akar ajándékozni az övéinek.

Hagyományosan hozzátartozik ökumenikus együttlétünkhöz a szeretetvendégség, melyen gyakorlatban éljük meg közösségünket egymással. Kérjük Istentől, hogy ne csak formalitás legyen a közös istentisztelet, hanem Lelkével Ő áldja meg szolgálatunkat, hogy Krisztus Urunkhoz közeledve egymáshoz is közelebb kerüljünk, így munkálva a békességet.

Baksy Mária, esperes

A templom hajója téglalap alaprajzú, déli oldalán támpillérekkel és két, kétosztatú mérműves ablakkal. Az északi oldal ablaktalan. A szent-

A MÚLTNAK ŐSI ŐRE

„Edelényi öreg templom / Álldogál a Bódva-parton / Mint a múlt ősi őre” – kezdi Gyülvézi István edelényi pap-költő híres versét templomunkról. Áll a templom majd’ hétszáz éve. 1330 körül épülhetett a gótikus, eredetileg a Boldogságos Szűz tiszteletére szentelt templom. 1580-tól a református gyülekezet használatában van.

tély a nyolcszög három oldalával záruló keletelt, támpilléres. Jobbra és hátul három, két orrtagos mérműves ablaka van. A szentélyt borda nélküli, csúcsíves boltozat fedi, amelynek bordái gyámköveken álló féloszlopokra támaszkodnak. Lesarkított gótikus diadalíve vállpárkányos. A diadalív ész-

ki pilléréhez épült a szószék, felette egyszerű, festett fa szószékkorona, melynek felirata: „Kós Mihály és Asztalos Imre festette anno domini 1705. Kiálcs tellyes torokkal, meg ne szünnyel mint trombita emeld fel a te szódat és mond meg az én népemnek

az ő bűnöket és a Jákób házának az ő hamisságokat! Ésaías 58,1.”

A szentély déli oldalán körszeletívvel záródó fülke található. A szentély északi oldalán van a sekrestyeajtó reneszánsz kőkerete. A templomhajó északi falában nagyméretű félköríves, kőfaragású kapuzat, mely valaha oldalkápolnához vezethetett. A templomhajó nyugati oldalán két rakott pilléren, fából készült orgonakarzat épült, alatta vezet be az új neogótikus belső kapu, mellette a falazatban eredeti, gótikus kis kapu kőkerete látható. A hajó déli oldalán, a két mérműves ablak között gótikus, béléletes kőfaragású főkapu. Előtte nyitott fedélszékű előcsarnok, külső faragott fakapuján latin nyelvű felirat olvasható: 'O JEHOVA DA QUOD IUBES ET IUBE QUOD VELIS ANNO 1785' „Óh Jehova, add meg, amit pa-

A déli oldal külső faragott fakapuja

rancsolsz, és parancsold meg, amit akarsz” (Augustinus).

A 10 méter magas hajónak egyszerű festett (1841) kazettás mennyezete van. A hajó nyugati oldalán, falgaléria, gúlisakos, 17 méter magas torony áll, amely majdnem olyan széles, mint a hajó. Falai másfél méter szélességűek. A torony aljában fiókos, dongaboltozatú, tágas előcsarnok látható.

Az utca felől Schulek János tervezte (1930) neogótikus főkapu látható, felette másodlagosan beépített, háromkaréjos kicsi gótikus ablakocská. A to-

rony déli oldalán, szintén háromkaréjos, nagyobbacská gótikus ablak van, alatta le-sarkított, félköríves bejáró befalazva. Előle indul a falépcső a karzatra.

A templom ismert, jelentősebb renoválásai, restaurálásai: 1696-1705; 1778-1785; 1897-1906; 1929-1930; 1972-1974; 1994-1999. A kortörténeti érdekességeket is felmutató karbantartások, helyreállítások lényegesen nem változtattak a templomon, mindvégig megőrizte ősi jellegét.

A hajó 9x15, a szentély 7x10 méteres terében és a karzaton ma már 340 ülőhely van. A fakarzaton találjuk az 1905-ben Angster József építette, nyolc változatos orgonát. A templomnak három harangja van.

Küzdelmes múltja van a gyülekezetnek, nem számított a nagy gyülekezetek közé. 1883-ban 350 lelket számolt, 2003-ban 465 az egyházfenntartók száma. Mindig is meg kellett küzdenie fennmaradásáért. Tagjai olykor erőn felüli áldozatokat is vállaltak, hogy ősi templomuk külső megjelenésében is méltó legyen rendeltetéséhez. A XX. század utolsó évtizede a templom és a gyülekezet megújulásának időszaka.

A gyülekezet lelkipásztora 1975-től Vadas Gyula, felesége mint kántor és karnagy végzi a szolgálatot. Kurátorok ez időben: Zs. Tóth András, Kelemen Pál, Demény János, 1998-tól Fazekas Kálmán. Az 1980-as években a parókia, a gyülekezeti terem korszerűsítését végezték, a templomon apróbb javítás történt.

1994-ben kezdődött meg a templom és torony tetőszerkezetének újjáépítése, új műemlékpalával való fedése, majd a külső és belső vakolatjavítás, meszelés.

1997. július 1-jén délután egy tornádószerű vihar a templomtető északi oldalának egy részét elpusztította. Istennek hála, s az áldott segítő kezeknek, két héten belül az új tető a helyén volt. A következő évben elkezdődhetett a templom festett kazettás fa-

A templom mostani állapota

mennyezetének restaurálása, szigetelése. 1999-ben a templomi székek felújítása, új padok készítése (60 fő részére), majd elektromos templompad-fűtés bevezetése történt meg. Megújult az orgona 2001-ben.

A gyülekezet hűséges, ügyes kezű asszonyai, majd családjai jóvoltából az elmúlt 20 esztendőben, 2003 karácsonyára immár az ötödik templomi textilegyüttést adományozták, készítették ill. készíttették Isten dicsőségére, a templom díszére.

A 2004. esztendőben tervezik a templom mérműves, régi ólomkeretes üvegablakainak rekonstrukcióját, a templom díszkivilágítását, új úrasztala készíttetését, új hangosító berendezés vásárlását.

Az egyházközség volt iskolájának visszaadásával a templom tőzsomszédságában a 2000. és 2001. évben újabb gyülekezeti terem kialakítására került sor, melyet ifjúsági imateremként, ill. szeretetvendégségek, konferenciák, halotti torok lebonyolítására használnak vagy ad bérbe a gyülekezet.

Az egyház régi temetőjében 1992-ben feloldották a temetési tilalmat. A bozótirtás után folyamatos karbantartást igényel. A korszerű igényeknek megfelelő út, parcella és méltó ravatalozóhely kialakítása kezdődött meg 2003-ban, ami további feladatot ad a közeljövőben is.

A gyülekezeti életben fontos szerepet betöltő énekkar 1869-ben alakult, 1891-ben újjászerveződött. Vezetői a református kántortanítók voltak. 1966-ban vegyes énekkarként szerveződött újjá, 1975-től Vadas Gyuláné a karnagyuk. Híven szolgálják, segítik a gyülekezetet.

Vadas Gyula lelkipásztor és felesége

Gyülekezeti és iskolai hitoktatás folyik, minden évben van konfirmáció. A finkei leányegyház (1801-től tartozik Edelényhez) mellett a damaki gyülekezet szolgálatát is ellátja a lelkipásztor, sőt a helyi kórházban is teljesít szolgálatot.

A gyülekezetből indult el hajdan Balogh István (1892-1940) szuhafői lelkész, Matos János (1931-1976) pestlőrinci lelkész, Gyülvézi Barnabás damaki lelkész, orgonaművész, aki 1956-tól Svájcban él. A fiatalok közül Kiss Klára Nagyrábé, valamint Almási Ferenc, jelenleg Bódvaszilás – Komjáti lelkésze.

A gyülekezet presbitériuma 2003-ban „Edelényi Öreg Templom Kulturális Alapítvány”-t hozott létre a gyülekezeti és hitélet segítésére, a református temető fenntartására.

Vadas Gyula lelkipásztort – különösen a református közösség szolgálatában szerzett érdemeiért – Edelény Város Önkormányzata 2003 októberében Pro Urbe-díjjal tüntette ki.

Ma örömmel, bátran mondhatjuk templomunkról és egyházközségünk-ről a pap-költő szavaival: „Múlandóság nincs fölötte / Él az Isten mindörökre!”

Laki - Lukács László
edelényi presbiter

Egy falusi paplak újjászületése

Göncruszka ősi települése a Hernád völgye legészakibb csücskében, a Hernád folyó kies völgyének keleti oldalán terül el. Temploma 1100 körül épült. A valaha virágzó falu sorsa ma megegyezik sok más, a trianoni határ mentén fekvő település sorsával, és szenved mindazokat az állapotokat, amelybe az elmúlt bő nyolcvan, szűk ötven esztendő sodorta ezt a vidéket. Nem gondolom túlzásnak azt mondani, hogy élethalálharcukat vívják ezek a falvak a megmaradásért.

A fennálló kormányok részéről ahol több, hol kevesebb segítséget kapnak, de igazából elkötelezett emberek, településszövetségi vezetők, országgyűlési képviselők, polgármesterek, tanárok, egyházi előjárók, lelkipásztorok az élharcosai ennek a küzdelemnek. Ebbe a harcba cseppentem bele magam is 2000. augusztusában, felváltva Bojtor István nagytiszteletű urat, aki Göncruszkan és környékén negyvennégy esztendőt szolgált, és a szó szoros értelmében harcolt a gyülekezet megmaradásáért, zongoratanárként, közéleti emberként pedig a vidék kultúrájáért, értékeinek megmentéséért, feleségével együtt.

Azon a számomra emlékezetes, nyári délelőttön, a gönci – akkor még esperesi, ma püspöki – iroda teraszán több érintett lelkipásztorral ültünk le Csomós József esperes úrral, és beszélgettünk meg: hogyan tovább. Akkor kaptam a feladatot, hogy vegyem át a nyugdíjba vonuló Bojtor nagytiszteletű úrtól

Göncruszka gyülekezetét. Csomós esperes úr nem rejtette véka alá a fő feladatot, amely rám várt. Elmondta, hogy hosszú távon Hejce és Vilmány bevonásával egy göncruszakai körzetet szeretne az egyházmegye létrehozni, s ehhez szükséges, hogy Göncruszkan modernizáljuk a parókiaépületet. Akkor az első tervek arról szóltak, hogy hároméves ütemezéssel, zsinati kölcsönrel oldjuk meg a feladatot.

Aztán a következő év tavaszán Csomós esperes úr felhívott, és lediktálta egy internetes honlapnak a címét, és elmondta: ez a Gazdasági Minisztérium honlapja, ahol az adott cím az (áldott emlékü) Széchenyi Terv parókia-removalásokra kiírt pályázatának anyagát tartalmazza. Elmondta: az idő rövid, cselekedni kell. Így lett. A parókiák belső felújítására kiírt pályázat teljes összegét (5 millió Ft) pályáztuk meg, és Istennek hála, az előző kormány, már csak ügyvezető gazdasági minisztere, Matolcsy

A felújított parókia épülete

György miniszter úr aláírásával tájékoztattak bennünket: megnyertük a teljes támogatást. Ehhez még az egyházkerület tett hozzá a fentivel megegyező összeget, biztosítva számunkra az önrészt, valamint a gyülekezet toldotta meg a meglévő keretet 1,2 millió forinttal. Így kezdtünk hozzá 2002 őszén az építkezéshez. Első ütemben a tetőt cseréltük le, majd 2003 tavaszán elkezdődött a belső felújítás. Igyekeztünk a kor igényei szerint, mégsem túl nagy változtatásokkal egyszerre modern, de a régi stílusából minél többet megőrző épületet kialakítani. Múlt év őszén az állam – nagy örömeinkre – minden különösebb gond nélkül vette át a beruházást. Így ez év tavaszán megkezdődhet a tartalékokból a parókia külső rendbehozatala, ami díszvakolásból, a kerengőnek já-

rólappokkal való burkolásából és a kerengő feletti gerendázat kezeléséből, illetve helyenkénti burkolásából áll. Terveink között szerepel a parókiaudvaron álló harangláb felújítása és az udvari tereprendezés is. Emellett Csomós püspök úr segítségével sikerült újratárgyalni a gyülekezeti érintő kárpótlást az állammal. Ennek eredményeképpen, a helyi önkormányzat hathatós közreműködése mellett, reményeink szerint ez év őszén megkezdhető lesz a parókai mellett álló egykori református iskola imateremmé való átalakításának munkálata is.

Ha mindezt össze akarnám foglalni, azt mondhatnám: hála adunk Istennek azokért az országos vezetőkért, akik támogattak az egyházban; hála adunk Istennek látással bíró egyházi vezetőinkért; én magam pedig hála adok Istennek ennek a cseppnyi (alig nyolcvanlelkes) gyülekezetnek odaadó támogatásáért, és Sivák Ernő gondnok úrért, akinek szíve ott égett végig a ruszakai paplak újjászületéséért tett erőfeszítésekben.

Molnár Sándor
helyettes lelkipásztor

A jelenlegi gyülekezeti terem

Borsod-Gömöri Egyházmegye

Értékvesztés az egyén, a család, az iskola életében

(Keresztyén – protestáns hitünk értékrendje)

2003. december 6-án a putnoki református gyülekezet imatermében hangzott el előadás napjaink egyik sokat emlegetett és vitatott kérdéséről: az értékekről és az értékvesztésről.

A meghívó, az előadás szervezője Gere Gábor nagytiszteletű úr, a putnoki gyülekezet lelkipásztora volt. Az előadást Ábrám Tibor, a miskolci Léway József Református Gimnázium főigazgatója tartotta, akit elkísért a gimnázium hitoktató tanára, Szilágyi Zoltán lelkipásztor is. A meghívottak pedig Putnok város és a környező községek oktatási intézményeinek református és evangélikus pedagógusai, óvónői voltak.

Az adventi várakozás időszakában – amely sajnos, mostanra a legnagyobb rohanássá vált az ajándékok utáni szaladgálás miatt – egy csöndes, békés szombati délután volt. Egy pillanatra megérintett minket is az a hangulat, melyet Exupéry A kis herceg című regényében varázsolt elő: jelezd nekem a jövőteledet, hogy akkorra ünneplőbe öltöztessem a szívemet.

Ünneplőbe öltöztettük a szívünket a gyermek Jézus, a Megváltó születését várva, és pedagógusok lévén kíváncsi, ünnepi várakozással vártuk az előadást is, hiszen a pedagógus hivatás naponta jelent óriási felelősséget gyermekeinkért. Szilágyi Zoltán tanár úr ígéhirdetése után Ábrám Tibor főigazgató úr beszélt az értékvesztésről az egyén, a család, az iskola életében, a munka világában. Ezután tette fel a kérdést: Mit tesz, mit tehet a pedagógia? Van-e keresztyén pedagógia?

Az évszázadok során sokféle emberkép jelent meg a gondolkodás történetében, s így sokszínű a pedagógiai szemlélet is. Az előadó röviden ismertette a mechanikus, a biológiai, a humanista gondolkodást, majd kiemelte, hogy van keresztyén pedagógia is, amely a tekintély, az erkölcs, az ember-

kép, a nevelés tekintetében fogalmazza meg az ember hivatását: Isten képét hordozni, mert ez ad méltóságot az emberi életnek. A Biblia szerint az embernek „szívcsereje”, újjászületésre van szüksége, s ezáltal történhet meg az értékrend változása is.

Főigazgató úr előadása után kellemes hangulatú, kötetlen beszélgetéssel folytatódott az összejövetel. Mi magunk is nevelést kaptunk: arra a Jézus Krisztusra irányították a figyelmünket, aki karácsonykor Betlehembben mindnyájunkért megszületett.

Kerekesné Soós Mária

KÖSZÖNTJÜK A 90 ÉVES KÓRIS LAJOS LELKIPÁSZTORT

„Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő” – olvassuk hitvalló imádságunkban, a 90. zsolnártanban. Az átlagéletkor mögött az van, hogy vannak, akik rövidebb, vannak, akik hosszabb ideig élnek annál. Isten megajándékozta Kóris Lajos lelkipásztor testvérünket és atyánkat azal, hogy 90. születésnapját ünneplheti és ünneplhetjük, megajándékozta családját és egyházunkat, közelebből a tiszánineni egyházkerületet, hogy mindeddig megtartotta, munkával, szolgálattal bízta meg közöttünk.

Élete, lelkipásztori munkálkodása Tiszáninnenhez, közelebből a borsodi egyházmegyéhez kötődik. Hejőpapiból indult el, iskoláit Sárospatakon végezte, majd a németországi tanulmányi év, és a főleg tiszánineni egyházkerület néhány gyülekezetében töltött segédlelkészi megbízatás után Miskolcra került, ahol először segédlelkész, azután válásoktató lelkész, végül rendes lelkész, majd az alsóvárosi egyházközség alapító lelkésze és lelkipásztora lett 1950-től 1989-ig, nyugdíjazásáig. Nyugdíjazása után sem tétlen: rendszeresen végezte a nem könnyű börtönmissziós lelkészi munkát. (Barth Károly is nyugdíjazása után járt be rendszeresen prédikálni egy börtönbe.)

Kóris Lajos lelkipásztor és felesége

Hejőpapitól Miskolcig nem hosszú az út, de hosszú, akadályokkal, bukásokkal, „síkoságokkal” teli volt az az út, amit mint lelkipásztor megtett a 20. század második felében. A gyülekezetben mint igehirdető kereste és mutat-

Születésnap köszöntés a Miskolc-alsóvárosi gyülekezeti teremben

ta az utat a rábízottaknak. A presbiteri jegyzőkönyveiben rögzített missziói, egyházpolitikai, társadalmi kérdések és arra adott feleletek ma már dokumentumértékűek. Ugyanakkor mint egyházmegyei főjegyzőnek részt kellett vállalnia az egyházigazgatással és kormányzással járó döntésekben. Nem kis diplomáciai képesség kellett ahhoz, hogy ezt úgy tette, hogy ne kerüljön összeütközésbe az Igéből nyert teológiai látásával.

Átélté azt a változást, ami a 70 ezres Miskolcot 200 ezres Nagy-Miskolccá tette, és látta, vállalta azokat a lelkipásztori feladatokat, amik ezzel a nagy változással és átalakulással együtt jártak. Az elmúlt közel másfél évtizedben a Sárospataki Református Lapok hasábjain is sok olyan miskolci egyházi eseményről, kezdeményezésről, a legnehezebb időkben is vállalt szolgálatokról beszámolt, amit már csak ő ismer. Ezért is hálát adunk Istennek, hogy még közöttünk van, hogy még mindig megtalálja a módját, hogy munkálkodjék, és szolgáljon a neki adott kegyelmi ajándék szerint. Isten áldása legyen életén és munkáján továbbra is, amikor átlépi a 90. születésnapját.

Benke György,
nyugalmazott teológiai tanár

A Nyilas Misi Ház Miskolcon

Egy évvel ezelőtt nyitotta meg kapuit Miskolcon a Belvárosi Egyházközség gyermek- és ifjúsági missziós központja: a Nyilas Misi Ház.

A használatbavétel egyik első Amozsanata 2003. május 13-án történt a Bató Eszter emlékszoba megnyitásával. Ez a halottasszoba Miskolc város egyik helytörténeti nevezetessége. A 19. században élt gazdag, ám tragikus sorsú Bató család legendákkal átszőtt történetét meséli el. Bató István gazdag gabonakereskedő és Imre Eszter ház-

ságából két lánygyermek született: Eszter és Birike. Az ifjabb gyermek 4 évet élt. Az egyetlen örökös, Eszter 27 évesen halt meg. Életéről röviden csak annyit, hogy a Karacs Teréz által vezetett nőnevelő intézetben tanult. Szülei korán férjhez adták egy jó nevű miskolci ügyvédhez, Piskóti Jánoshoz. Férje jóval idősebb volt, mint ő, és hamar meg-

betegedett. Így a kényszerházasság lényegében betegápolás lett Eszter számára. Mindössze 25 éves volt, amikor megözvegyült. Visszakerült a szülői házhoz, de ekkor már ő is tüdőbeteg volt. Másfél évi ápolás után 1865. május 13-án halt meg. A Deszka templomból temették, a családi kriptában nyugszik, amely a templom közelében található. Eszter még a betegágyán beszélt édesanyjának arról, hogy az épülő új templom tornyába szeretné, ha harangot öntetnének. Ez a kívánsága halála első évfordulójára teljesült, és ma is szól a Kossuth utcai templom tornyában a róla elnevezett Eszter harang. Az örökösök nélkül maradt házaspár mindenre kiterjedő végrendeletet készített, és a hatalmas összegű vagyont a református egyházra hagyták. Ebből épült a leégett Deszka templom is. A halottaszobát pedig azon állapotában bezáratták. Benne képek és bútorok őrzik a család történetét. A házat 1976-ban lebontot-

ták. Ennek kárpótlási összegéből vásároltuk a Kossuth utcai székház melletti ingatlant, és építettük fel a közel ezer négyzetméter hasznos alapterületű ifjúsági központot. Itt kapott helyet 27 évi raktározás után az említett emlékszoba berendezése is. Látogatók számára külön kérésre szívesen bemutatjuk.

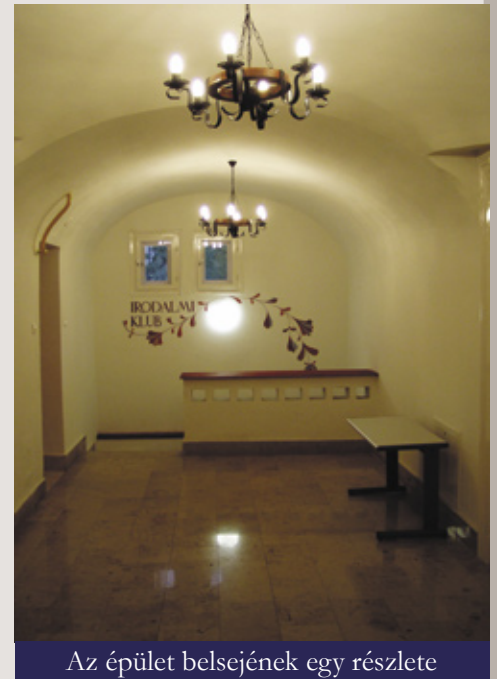
A Nyilas Misi Ház egyéb helyiségei, udvara és végében a fedett színponton azonban a nyüzsgő élet színtere. A földszinti oratóriumban ifjúsági bibliaórák vannak, felnőtt konfirmációs csoport felkészítése és egyéb hitéleti tevékenységek zajlanak. Az emeleti auditóriumban tantermi körülmények között folyik a konfirmációi előkészítés. Itt tartjuk szeretetvendégségeinket is, valamint egyéb előadásokat, tudományos tanácskozásokat. Ez a terem eddig három kiállításnak volt a színtere. Ugyanitt van minden második héten a csángó táncház, melyhez muzsikát az Eszterás Együttes szolgáltatja. Az emeleti hálózobákban (dormitóriumban) egyre gyakrabban fordulnak meg hálóvendégek. A hazaiakon kívül a Felvidékről, Kárpátaljáról és Erdélyből is. A vendégszobák befogadóképessége 30-40 főre tehető.

A jelenünkről annyit, hogy március 14-én, vasárnap a ház udvarán emlékezünk az 1848/49-es forradalom és sza-

badságharc 155. évfordulójára Koltay Gergely és a Kormorán Együttes koncertjével. Ez az alkalom egyben a ház felszentelésének első évfordulója is. Március 21-én, vasárnap tervezzük református könyvesboltunk megnyitását, melyet egyházkerületünk egész közönsége figyelmébe ajánlunk.

Az eddig elvégzett munkáért Istené legyen a dicsőség. Soli Deo Gloria!

Szabó Sándor
miskolci lelképásztor

Az épület belsejének egy részlete

A 75 ÉVES SZATHMÁRY SÁNDOR PROFESSZOR KÖSZÖNTÉSE

dr. Szathmáry Sándor

Születésnapján, január 28-án az Egyházkerületi Székházban köszöntötték dr. Szathmáry Sándor professzort az egyházkerület vezetői, a Doktorok Kollégiuma elnöksége, valamint a Püspöki Hivatal munkatársai.

A meghitt alkalmat Csomós József püspök igei áldáskívánása nyitotta meg, melynek során visszatekintett a tudós teológus lelkészi pályájának, tudományos munkásságának fontosabb állomásaira, eseményeire. Dr. Szűcs Ferenc professzor a Doktorok Kollégiuma elnöksége nevében köszöntötte az ünne-

peltet, aki másfél évtizeden keresztül a Doktorok Kollégiuma főtítkáráként szervezte és irányította egyházunk tanulmányi munkáját. Köszöntötte a jeles tudóst dr. Kádár Zsolt esperes, a Doktorok Kollégiuma jelenlegi főtítkára, átadva e tisztelet megbecsülésének jeleként az emlékeztető ajándékot.

Az utóbbi évek során Szathmáry professzor komoly könyvkiadói, szerkesztői tevékenységet is folytatott. A 75 esztendőhöz illően 75 teológiai munka megírásában, fordításában, szerkesztésében vett részt. 75 évesen is tanít, publikál, fáradhatatlanul munkálkodik egyházunk tudományos műhelyeiben. Emellett ország-

szerte ismert igehirdető, evangelizátor. Neve és munkái ismertek külföldön is, főképpen német nyelvterületen. A hazai ökumené körében is az egyik legjelentősebb protestáns teológusként tartják számon.

A köszöntésekre válaszolva Szathmáry professzor kitért arra, hogy Istentől kapott feladatnak tekintette azt a tudományos teológiai munkát, amelyet soha nem lehet abbahagyni, hiszen mindenkor újabb és újabb

Köszöntés az Egyházkerületi Székházban

kihívást jelent az egyház számára az, hogy az evangélium alapján megfogal-

mazza a küldetése szerinti aktuális választ a hit, az istentisztelet, az egyházi felelősségvállalás vonatkozásában, mindezzel etikai útmutatást adva a kor emberének.

A bensőséges együttlét után a résztvevőket a Doktorok Kollégiuma elnöksége hívta meg a Lillafüredi Palota Szálló különtermébe, ahol díszebédet adtak Szathmáry professzor úr tiszteletére.

kzs

MEGKEZDTE SZOLGÁLATÁT A MISKOLCI EGYETEM REFORMÁTUS LELKIPÁSZTORA!

A Miskolci Egyetem az egyházkerületünk területén működő legnagyobb felsőoktatási intézmény. A kilenc egyetemi és főiskolai karon több mint tizenötezer hallgató tanul nappali és levelező formában.

Az intézmény sajátos módon szervesül Miskolc város életébe, hiszen a földrajzi elkülönültség nagymértékben zárt közösséggé teszi az egyetemi campust. A hallgatók jó része nem miskolci illetőségű, időbeosztásuk és életritmusuk – általában hétvégén hazautaznak – nehezítette a hallgatók egy részének miskolci gyülekezetekbe való integrálását. Az egyetem a jövő református értelmisége tekintetében fontos missziói területet jelent.

Az elmúlt években is volt az egyetemen református ifjúsági alkalom, amelyet Brunner Zsuzsanna, a Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon vallástanára vezetett, de az egyházkerület régóta dédelgetett terve az, hogy önálló egyetemi lelkészt állítson szolgálatba az egyetem területén.

Ez az álom valósult meg 2003. nyarán, amikor aláírásra került az Egyetem rektora, valamint a négy történelmi felekezet (római katolikus, református, evangélikus, görög katolikus) területileg illetékes vezetői által az egyetemen egyetemi lelkészség létesítéséről szóló megállapodás. Ez lehetővé teszi azt, hogy főállású református lelkipásztor tevékenykedjen az egyetemen. Ennek tárgyi feltételeit az egyházkerület anyagi hozzájárulásával az egyetem teremti meg, a lelkipásztor alkalmazása pedig a kerületi missziói alap terhére történik.

Az egyházkerület elnöksége pályázatot írt ki az egyetemi lelkészi állásra. A beérkezett pályázatokat a Missziói Bizottság bírálta el. Az időközben történt visszalépést is figyelembe véve, 2004. február 1-jétől Turcsik Ferenc református lelkipásztor került megválasztásra az egyetemi lelkészi szolgálatra. Kísérjük imádságos figyelemmel a Miskolci Egyetemen folyó református lelkipásztori szolgálatot, és kérjük Isten áldását az ott folyó munkára!

Ábrám Tibor, főgondnok

„Orando et laborando”

Turcsik Ferenc vagyok, a Miskolci Egyetem új egyetemi lelkésze. 1974-ben születtem Nagykőrösön, majd gimnáziumi tanulmányaimat a Debreceni Református Kollégiumban végeztem. 1994-1998 között a Debreceni Református Hittudományi Egyetem, majd 1999-2001-ben a Theologische Universiteit te Kampen (Hollandia) hallgatója voltam. Hazatérésem után Berettyóújfaluban szolgáltam, ahonnan megpályáztam ezt az egyetemi lelkészi állást, amelyet elnyer-

Turcsik Ferenc, egyetemi lelkész

tem, így 2004. február 1-jétől az egyetemi közösségben végzek lelkészi szolgálatot. Nős vagyok, feleségem szintén lelkész, és Isten két fiú gyermekkel áldott meg minket.

A lelkészi szolgálatnak ez a területe valóban úttörőmunka a maga nehézségeivel és szépségeivel, járatlan útjaival és már legalább kitaposott ösvényeivel. Missziós területként óriási kihívásokat rejt magában, s ezzel együtt természetesen lehetőségeket is. Ám ez összességében véve minden sajátosságával

együtt sem más, mint bármely más lelkész szolgálata. A Debreceni Református Kollégiumban a címben is idézett jelmondat olvasható: „imádkozva és dolgozva”. Ehhez szeretnék hozzájárulni, hogy az egyetem hallgatói egy kicsit másként is láthassák azt, amit sokszor az élet nagyon is egyoldalúan (kíván) láttat(ni) velü(n)k. Álmaink és terveink vannak, s kérek minden testvéremet, hogy az egyetemi gyülekezet ügyét hordozza imádságaiban – ahogyan mi is tesszük. Az egyetemen jelenleg a korábbi kezdeményezésekre való építés, illetve azok továbbvitele folyik. Emellett természetesen minden

munkánál nagyon fontos az alapvetés, így a kapcsolatfelvétel és a terep feltérképezése. Elmúlt egy hónapom során leginkább ezekkel kellett foglalkoznom. Ezzel párhuzamosan elindult a jövőbeni (egyetemi) gyülekezeti programokra irányuló tervek elkészítése és a szükséges lépések megtétele.

A katolikus és evangélikus testvérekkel az együttműködés nagyon példás. Reményeink szerint ez a jövőben is így marad, hiszen a református öntudatra való vezetés mellett a közös fellépés is nagyon fontos ezen a szolgáltatási területen. Ahhoz, hogy ez az együttműködés, s emellett a református ke-

resztyén mivoltunk megélése mind karakteresebben megjelenjen, megpróbálunk minden lehetséges eszközzel hozzájárulni. Bízom abban, hogy a gyülekezetek és lelkipásztoraik, a vallásánárok egyaránt meglátják, hogy ez a szolgálat is az egyház szerves részét képezi, s az együttműködés valóban Krisztus Urunkat szolgálja.

Hiszem azt, hogy az egyetemi gyülekezet is szerves része lesz majd az egyházkerület és a Magyarországi Református Egyház életének.

Turcsik Ferenc
egyetemi lelkipásztor

REFORMÁTUS PERCEK AZ EURÓPA RÁDIÓ MISKOLC PROGRAMJÁBAN

Mindennapjainkban egyre több szó esik arról, hogy az emberek gondolkodását, dolgokra való rálátását, értékrendjét mennyire befolyásolja a média. Lassan odáig jutunk, hogy az ember azt gondol dolgokról, jelenségekről, amit gondoltatnak vele, amilyen irányban meghatározzák gondolkodását. Még ha ez az aggodalom túlzó is, mindenképpen van valóság alapja. Hiszen gondoljunk csak arra, hogy az egyházunkról milyen kép él az emberekben. Vannak, akik személyesen tapasztalják meg egyházunk életét, talán ezen emberek valamelyest belelátanak egyházunk létének titkába, s egyfajta kép kialakul bennük, de még ők is csak azt a szűk keresztmetszetét látják, amellyel találkoztak. Azok az emberek pedig, akik nem érintkeznek életünkkel, ki vannak szolgáltatva e kérdésben olyan tájékoztatási eszközöknek, amelyek időnként teljesen torz képet mutatnak rólunk.

Azt is fontos meglátni, hogy az információs társadalomban nem mindegy, hogyan, milyen eszközökkel közvetítjük, hirdetjük azt az örömhírt, melynek követői vagyunk.

Ezen a területen tehát egy új kihívásra kell válaszolnia egyházunknak. Minden bizonnyal ez motiválta az Egyházkerület Elnökségét, amikor létre hozták a Tiszáninneni Egyházkerület Missziói Központjában a sajtó és telekommunikációs területet. Mivel az információs korszakát éljük, ezért nem kell különösen hangsúlyozni azt, hogy

Megbeszélés a stúdióban

milyen fontos az üzenetek és információk eljuttatása az emberekhez. Mindenféle lehetőséget ki kell aknázni ennek a célnak az eléréséhez. Ezt a területet alapvetően négy részre bontottuk fel: rádió, televízió, újságok és a kor technikai színvonalához alkalmazkodva nem felejtkeztünk el az Interneten való megjelenésről sem.

Az írott sajtó területén ez a törekvés a kerületi újságunk színvonalas megújításával kezdődött. Ezzel a lehetőségünkkel egyetlen nagy probléma van, csupán azokhoz az emberekhez jutnak el az újságban megjelentetett hírek, információk, akik már közel állnak egyházunkhoz. E csatorna még teljesebb kihasználása úgy gondoljuk közös feladatunk. Jó lenne minél több emberhez eljuttatni.

A következő fontos terület a rádiós megjelenésünk, hiszen ezzel megcélozhatjuk azokat a hallgatókat, akik nem kapcsolódnak egyetlen gyülekezethez sem, így talán kialakulhat bennük valami vágy közösségeink iránt. Ennek fontosságát a legutóbbi népszámlálás adatai világosan bizonyítják. Különösen Miskolc városában óriási kiaknázatlan területet látunk e tekintetben. Ezért került sor az Európa Rádió Miskolccal történő szerződés kötésre.

Az egyházkerületünk rádiós munkássága 2004. február 1-jével indult. Alapvetően öt műsorral jelentkeztünk az Európa Rádió Miskolc programjai között, melyeket az Egyházkerület

ti Székházban szerkesztünk, és csupán csak sugárzásra továbbítjuk a rádióba.

Minden reggel 7 óra 20 perckor jelentkezünk Útravaló című műsorunkkal. A műsor fő jellegzetessége az, hogy nagyon sok olyan kérdés van mindennapjainkban, amelyekkel az embereknek meg kell küzdeniük. Mi e kérdések továbbgondolásával, alternatívák felmutatásával segítjük a helyes döntést, a válaszok megtalálását. Az Útravaló témáit igyekszünk úgy megválasztani, hogy azok minden korosztálynak szóljanak. Az Útravaló gondolatait egyházkerületünk kiemelkedő személyei, illetve lelkipásztorai írják.

A rádióban való megjelenésünk lehetőséget adott számunkra, hogy bemutatathassuk egyházunkat, gyülekezeteinket, intézményeinket, rendezvényeinket. Ezt a célt szolgálja „Mi újság itthon?” című magazinunk, melyet két-hetente csütörtökön 18 óra 30 perckor hallhatnak, az ismétlését pedig a műsort követő héten vasárnap 15 óra 30 perckor. A magazinunk olyanokhoz szól, akik reformátusnak vallják magukat, de valójában különböző okok miatt aktívan nem vesznek részt egyházunk

életében, felkeltve ezáltal a vágyat a bekapcsolódásra, aktív szolgálatra. Másodlagos célunk bemutatkozni a kívülről állóknak: Ezek vagyunk mi.

Nagyon sok olyan ember van, akik valamikor aktívan részt vettek egyházunk életében, de jelenleg betegség, gyengeség folytán nem juthatnak el alkalmainkra. Nekik készítjük nagy örömmel és szeretettel a minden vasárnap jelentkező: Isten előtt csendességben című műsorunkat.

Lehetőségünk nyílt arra is, hogy a legkisebb korosztályhoz is szóljunk a rádió keresztül, így minden héten péntektől vasárnapig 19 óra 30 perckor egyházkerületünk óvodáinak óvónői ringatják álomba a gyermekeket. Pénteken népmesével, szombaton Rémusz bácsi meséivel, vasárnap pedig evangéliumi tanmesével zárjuk számunkra a napot.

Rohanó világunkban egyre több és több problémával találkozhatunk, melyeket nincs időnk leülve átgondolni és megbeszélni. Ilyen lehetőséget kínálunk lelkigondozói óráinkkal, melyet pénteken 18 és 19 óra között hallhatnak az Európa Rádió Miskolc frekvenciáján.

A stúdióban szakképzett lelkigondozók beszélgetnek egy előre meghatározott témáról, melyhez a hallgatók telefonon vagy más kommunikációs eszközön keresztül hozzászólhatnak, és kérdéseket tehetnek fel az adott témában.

Hála Istennek e szolgálati területen egyre több munkatársunk van, akik átérzik ezt az óriási lehetőséget és felelősséget, s egyben készek Istenünk dicsőségére munkálkodni. Ezek a műsorok jelenleg Miskolcon és környékén hallgathatók a 90,4 Mhz hullámhosszon.

Szívünk szerinti vágy, hogy minél többen átérezve e szolgálati terület fontosságát, érezzék magukénak e területet is, aktív bekapcsolódásukkal (ötletekkel, hozzászólásokkal) segítsék kezdő lépéseinket, s ami a legfontosabb, hordozzák imádságban misszióknak ezt a lehetőségét is, hiszen nem feledkezhetünk meg Istenünk igéjének vezetéséről:

„Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az ÚR nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrök.” Zsolt. 127,1

Vass Enikő és

Taracközi Gerzson lelkipásztor

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN Református Alapfokú Művészeti Iskola Dédestapolcsányban

A Tiszáninneri Református Egyházkerület az egyetlen magyarországi egyházkerület, ahol nem folyik egyházi keretek közötti alapfokú művészeti oktatás. Ezt a hiányt fogja pótolni a 2004. szeptember 1-jén Dédestapolcsányban indítandó alapfokú művészetoktatási iskola. Az intézmény indításáról az Egyházkerületi Iskolaügyi Bizottság javaslatára az Egyházkerületi Tanácsülés határozott 2004. január 30-ai ülésén.

Dédestapolcsányban 20 éve működik alapfokú zeneiskola, 10 éve az önkormányzat fenntartásában. Az önkormányzatok egyre nehezedő költségvetési helyzete miatt a nem kötelező felada-

tok ellátására fordítható keretek szűkülnek. A művészeti oktatás továbbvitele és a település értékeinek megtartását is szem előtt tartva kezdett tárgyalásba előbb Szűcs Endre helybeli lelkipásztor, majd az egyházkerület elnöksége az önkormányzattal, hiszen a zenei oktatás, az alapfokú kántorképzés szervezett keretek közötti végzése olyan ügy, amelyért egyházkerületünkben anyagi áldozatot is érdemes hozni.

Így került aláírásra február 2-án az a megállapodás, amely értelmében az egyházkerület határozatlan időre, térítésmentesen használatba kapja azt az ingatlant, amelyben 2004. szeptember 1-jén megkezdte tevékenységét a Csomasz Tóth Kálmán Református

Alapfokú Művészetoktatási Iskola. Az önkormányzat térítésmentesen átadja a megszüntetett zeneiskola berendezését és eszközeit.

Az egyházkerület vállalta, hogy a megszüntetendő önkormányzati zeneiskola igazgatóját és pedagógusait 2004. szeptember 1-jétől, munkaviszonyban alkalmazza. Így az intézmény vezetője Szűcsné Farkas Zsuzsanna zenetanár, zongoraművész lesz. Az egyházkerületünk kántorképzéssel és művészeti oktatással kapcsolatos terveiről bővebben a következő számban olvashatunk.

Isten áldja meg születendő új intézményünk pedagógusait és szolgálataikat!

Ábrám Tibor, főgondnok

Egervölgyi Egyházmegye

A MEGMARADÁS TITKA

„Isten hozzánk is szól, csak nem vesszük észre. Mikor gyermeked születik, mikor az ég dörög, mikor kezdedbe vettél egy aranyló búzakalászt, amikor felnéztél a csillagokra, nem érezted-e, hogy közel van Isten? Nem volt életednek egyetlen olyan pillanata sem, amikor úgy érezted, most Isten akart vagy tett veled valamit?”

Dr. Csiha Kálmán,
Erdély nyugalmazott püspöke

Az elmúlt év végén „A megmaradás titka” címmel szólt Isten Igéje a mezőmagymihályi gyülekezetben egy héten keresztül minden este. Az evangélikációs szolgálatot dr. Csiha Kálmán Erdély nyugalmazott püspöke végezte. Estéről estére szépszájú gyülekezeti közösség hallgatta sokszor könnybe lábadó szemekkel, hogy mit jelent megmaradnunk a hitben. Fájdalmasan kellett szembesülnünk a jelenlegi helyzettel, hogy milyen állapotban van magyarságunk, hogy milyen önpusztító életet folytat, és hogy lelkileg, hitben milyen kiüresedett.

Csodálatos volt hallani az evangéliumot, hogy van kiút, van bűnbocsánat, van szabadulás, ha van megtérés és bűnbánat.

Az evangélikáció szombati napján a már szokásos egyházmegyei csendesnapunkat tartottuk „Komolyan venni Istent, mert Ő halálosan komolyan vette a mi üdvösségünket!” címmel. A csendesnapoknak már lassan több éve Mezőmagymihály ad otthont, ahol ennek régen is hagyományai voltak. Az alkalmon püspök úr mellett szolgált egyházkerültünk főgondnoka, egyházmegyénk esperese, lelkipásztorok, gondnokok.

Vasárnap úrvacsorai közösséggel élünk. Hálaadás volt a szívünkben az Istentől kapott áldásokért.

A hét záró alkalma volt a szomszédos Gelejen Geleji Katona Istvánra emlékeztető ünnepi istentisztelet. Erdély egykori püspökére emlékeztünk, aki a község szülöttje.

Hisszük, hogy az ébresztgetés nem volt hiábavaló, mert sokan szívükben hordozzák a mai napig is az üzenetet, és ha még nem is látványos módon, de a gyülekezetben is elindított embereket és új szolgálati lehetőségeket. Rádöbentett bennünket arra a tényre, ami országos problémát jelent, hogy a gyülekezethez tartozás nem tükrözi azokat a

számadatokat, amit a népszámlálás adatai mutatnak. Az elhatározás is megszületett már a mezőmagymihályi presbitériumban egy missziói munkatársi közösség felállítására, akik küldetésnyilatkozat és missziói munkaterv alapján megkeressük református testvéreinket, és közösen próbáljuk őket megszólítani, a gyülekezet életébe bevonni őket. A családokat kell elérnünk és megszólítanunk, hogy a gyülekezet családi közösség legyen.

Reméljük, hogy Isten minden évben készít számunkra ilyen alkalmakat, amik megszólítanak, felráznak, megújítanak bennünket, és olyan találkozások ezek, ahol többen több gyülekezetből lehetünk egy szívvel és egy akarattal.

Nagy Zoltán Csaba, lelkipásztor
Mezőmagymihály-Gelej

Református művészeti általános iskola nyílik Átányban

Reménység szerint szeptember 1-jén megnyitja kapuit Heves megye legelső református általános iskolája Átányban. Megyénkben eddig csak egy egyházi, az egri Deák Ferenc Római Katolikus Általános Iskola működött. Óriási eredmény lesz, ha mellette megnyílik az Egervölgyi Református Egyházmegye első művészeti általános iskolája.

A falu a megye egyik legősibb települése, és az Átányi Református Egyházközség az Egervölgyi Egyházmegye legősibb gyülekezete is. A szájhagyomány szerint már az 1550-es években a falu egész lakossága református hitre tért, 1559-ben református lelkésze volt, és református vallását év-

századokon keresztül a mai napig megőrizte. Az egyházközség mindig is rendelkezett iskolával, és ez a helyzet csak a II. világháború után változott meg.

Most, amikor az Egervölgyi Református Egyházmegye Átányban újra megnyitja az első általános iskoláját, ezt a történelmi állapotot állítja vissza. Eb-

ben a törekvésben azonban nemcsak a hagyomány és a múlt vezérelt bennünket, hanem az is, hogy **itt** és **most** nyílt lehetőség iskola alapítására. Az utóbbi időben egyre erőteljesebben fogalmazódott meg nemcsak az átányiakban, hanem a környező településeken élőkben is, hogy egy ilyen keresztény szellemű iskolára szükség lenne a térségben. Ezt az alulról jövő kezdeményezést karolta fel az Átányi Református Egyházközség lelkésze és presbitériuma. E kezdeményezést az első perctől

kezdvé támogatta a község képviselőtestülete Gönczi Mihály polgármesterrel az élen. Rögtön határozatot is hoztak arra, hogy az iskola beindulásához biztosítják a megfelelő telket és épületet a falu közepén, a parókia tőszomszédságában.

Így került az iskolaalapítás kérdése egyrészt az Egervölgyi Református Egyházmegye Elnöksége, másrészt a Tiszánineni Református Egyházkerület Elnöksége elé, akik miután tájékozódtak és látták, hogy itt valóban komoly igény és szándék mutatkozik, felkarolták ezt a kezdeményezést. Támogatásáról biztosította az egyházat ebben a nemes elhatározásában Godó Lajos, a térség országgyűlési képviselője, valamint Sós Tamás a Heves Megyei Közgyűlés elnöke is. Ilyen széleskörű összefogás ered-

Az iskola leendő épülete

ményeként reális az esélye annak, hogy 2004. szeptember 1-jén megnyissa kapuit az Egervölgyi Református Egyházmegye legelső művészeti általános iskolája Átányban.

Az iskola első és második osztálylal kezd meg működését, és az évek során fokozatosan nyolcosztályossá bővül. Az iskolában kötelezően alapfokú művészeti oktatás és keresztyén erkölcsi nevelés fog folyni. A művészeti oktatás keretében zenei és népművészeti oktatást tervezünk, amelyre Átány

község világhírű néprajzi és népművészeti hagyománya kötelez is bennünket.

Meg vagyunk győződve arról, hogy ez az iskola nemcsak az átányiaké lesz, hanem a dél-hevesi térség reformátusainak közös kincsévé válik, és mint ilyen nagyon fontos missziós bázissá is válik.

Hisszük, hogy már a pusztta létezése is üzenetértékű, és az ott folyó református keresztyén erkölcsi nevelésnek pedig hosszú távú és nagyon komoly kisugárzása lesz.

Kérünk minden testvérünket, hogy imádkozzanak velünk ennek az iskolának a létrejöttéért, és Istentől megáldott, eredményekben gazdag működéséért!

Ferenczffy Zoltán,
átányi lelkipásztor

Zempléni Egyházmegye

Ökumenikus imahét Sárospatakon

A végardói görög katolikus templomban Bozorády Zoltán evangélikus püspökhelyettes, Bodroghalászon, a református templomban Varga Zoltán piarista paptanár, a városi görög katolikus templomban Csomós József református püspök, a református templomban Seregély István egri érsek, míg a római katolikus Vártemplomban dr. Keresztes Szilárd görög katolikus püspök hirdett ígét. Az ökumenikus imahéten tehát az egyháztestek vezetői szolgáltak, ám még fontosabb, hogy mind, akik jelen voltak, érezhették az egyház vezetője jelenlétét. Így lehetett, hogy a görög és római katolikus, illetve a református templomokban ott voltak a különböző felekezetek gyülekezeteinek tagjai. Vendégként egy másik közösségben, de otthon az Isten hajlékában. Az imahét a közös könyörgés alkalma, de egyszersmind erőmutatás is. Jó volt látni, hogy a teli templomokban Krisz-

tus földi egyházának – megosztottságban és támadások közepette is – ereje van. Még inkább jó volt érezni, hogy ez az erő nem a tömegben, nem a ha-

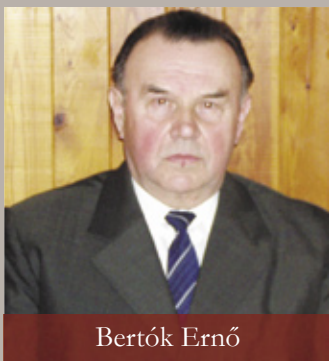
talomban, hanem a Szentlélek Istenben van.

Kovács József,
sárospataki vallásnár

Csomós József püspök a sárospataki görög-katolikus templomban

Beszélgetés Bertók Ernővel, a Sátoraljaújhelyi Református Egyházközség főgondnokával

Bertók Ernő

A sátoraljaújhelyi gyülekezet az elmúlt esztendőben jelentős felújításokat végzett. A templom kívülről és belülről egyaránt megszépült. Erről, illetve gondnoki munkájáról kérdeztük Bertók Ernőt.

– A sátoraljaújhelyi református gyülekezet nagyra számít a zempléni egyházmegyében. Sokan nem is igazán tudnak róla mást, csak hogy egy városi, nagy gyülekezet. Milyen vajon ennek az egyházközségnek az élete? Hogyan lehetne röviden bemutatni?

– Az egyházközséget 1958-tól ismerem. Az utóbbi években lett nagyobb a gyülekezeti tagok létszáma, bár a város lakossága és ezen belül a reformátusság aránya nem nőtt jelentősen. Egyre többen járnak templomba. Azt is nyugodtan állíthatom, hogy a templomba járók többségükben hitben élő, szorgalmas emberek. Ami pedig nagyon fontos: az ifjúságot mindenki igyekszik úgy nevelni, hogy a konfirmáció után gyülekezeti tagok legyenek.

– Közel ötven éve egyháztág. Mióta vállalt tisztséget, szolgálatot a gyülekezetben?

– 16 éve vagyok presbiter. Ezt megelőzően is – hálát adok az Úr Istennek – hitben élő, templomba járó ember voltam. A presbiterségben úgy érzem, Isten szolgájává váltam, hisz nyilván egy presbiternek nagyon-nagyon fontos az, hogy ne csak vallásos ember, hanem hitben élő ember legyen. Ez-

után voltam az egyházközségnél ingatlangondnok és gazdasági gondnok. Ezt is nagyon szívesen vállaltam, és a képességeimhez képest hitből végzem. A főgondnoki tisztséget pedig most már a második választási ciklusban töltöm be, tehát nyolcadik éve.

– Mi volt az elmúlt évek legfontosabb feladata a presbitérium számára, illetve mi volt a legfontosabb gyülekezeti feladat?

– A presbitériumnak a mindenkori hitélet és a missziói munkák mellett az utóbbi években a templom felújítása volt a legnagyobb feladata. Ezelőtt négy évvel kezdett a presbitérium beszélni, tárgyalni arról, hogy a tetővel kezdve az egész templomot át kell javítani először kívülről majd belülről is. 2002-ben sikerült megoldani a külső tartozást teljes fődémcserével, a torony teljes mértékű belső átjavításával, illetve elvégeztük a külső vonatkozású színezését és a csatornázást. Ezért az év végén hálát adtunk a jó Istennek, hogy megsegített bennünket, és elhatároztuk, hogy tovább folytatjuk a belső felújítást, ami azért is szükségessé, sürgetővé vált, mert az elektromossággal is nagyon sok gondunk volt már. Így került sor arra, hogy a harang elektromosságán túl a teljes belső elektromosság felújítását elvégeztettük, és ezzel együtt a hangosítást is korszerűsítettük, sőt a templom egész belsejét átpucoltuk, átvakoltuk, illetve átfestettük.

– Hogyan fogalmazná meg főgondnok úr a 21. század elején az egyház szolgálatát és ezen belül a presbitériumi szolgálat lényegét?

– Ismeretes mindannyiunk előtt, hogy az elmúlt évtizedekben különböző okok miatt eléggé visszafogott volt az egyházakban az egyházi élet. Azt hiszem, az elmúlt évek tapasztalatai alapján most már inkább örömmel kell beszélünk. Az elmúlt években ugyanis mindenhol, Sátoraljaújhelyen különösen is átrendeződtek a hitéleti dolgok, nemcsak az időseket és a középkorúakat lehet látni a templomban, hanem egyre inkább azokat a fiatalokat is, akik az utóbbi nyolc-tíz évben konfirmáltak. A fiatalok nagyon érdekesen kapcsolódnak a gyülekezethez. Az is jellemző rájuk, hogy az ő szüleik nem nagyon jártak istentiszteletekre, de a konfirmáció után magukkal hozták a szülőket is az egyházi közösségbe. A presbitérium amit tud, megtesz annak érdekében, hogy foglalkozzunk a gyülekezet időseivel, öregeivel. A középkorúakkal kapcsolatban mindenképpen az a

Bibliavasárnap a sátoraljaújhelyi református templomban

fontos, hogy megtartsuk őket az egyházon belül, a fiatalokkal kapcsolatban pedig nagyon lényeges, hogy úgy neveljük őket, hogy hitben éljenek. Tudjuk, hogy nagyon sok külső káros dolog éri a mai fiatalságot, ami ellen talán egyetlen egy védekezési lehetőség van, ha hitben élő szülőktől, felnőttektől a jó példát látják.

Kádár Ferenc,
sátoraljaújhelyi lelkipásztor

A Zempléni Egyházmegye Ifjúsági Táborhelye Bózsva

Zemplén Hegyköz tájegységében található Bózsva község. A parókia és a kártalanításkor viszszakapott volt iskola épületében alakított ki az Egyházmegye ifjúsági táborhelyet, amelyet szeretnék most az olvasóval megismertetni.

Két egymástól független épületben tudjuk a pihenni, kirándulni, ismeretekben gazdagodni akaró egyházi, iskolai, alapítványi csoportokat, továbbá nagyobb létszámú baráti társaságokat, családokat fogadni.

Az I-es (volt parókia) épületben 3 szoba és 1 vezetői kisháló van. Befogadóképessége 25-30 fő. A teakonyha kombinált hűtőszekrényvel, edényekkel, evőeszközökkel, poharakkal van felszerelve. A vizesblokkban 3 zuhanyozó, 3 kézmosó – természetesen hideg-meleg vízzel – és 3 WC található. A fedett teraszon van lehetőség az étkezésre, foglalkozások megtartására. A pingpong asztal, a nagy udvar, a focikapuk lehetőséget adnak a sportolásra.

A II-es (volt iskola) épületben, melynek bővítése jelenleg folyamatban van, 4 szoba és 1 vezetői kisháló van, illetve lesz nyárra. Befogadóképessége 40-45 fő. A teakonyha hasonló felszereltségű, mint a másik épületben. A vizesblokkban egy fürdőkád, 3 zuhanyozó és egy WC van. Külön helyen még két WC található. A nyitott teraszt a tavasz folyamán szeretnénk elkészíttetni. Pingpongozni, focizni itt is lehet.

Ágynemű egyik épületben sincs, hálósákot hoznak a csoportok. Sátorverési lehetőség mindkét udvaron van. Az épületek természetesen külön

csoportok számára is igénybe vehetőek – különböző telken vannak az épületek – illetve nagyobb csoport számára mindkét épület együtt is igényelhető.

A szállásdíj 600 Ft/fő/nap. Mivel az épületek nem fűthetők, ezért júniustól szeptember közepéig tudjuk fogadni a csoportokat. Néhány hét már most le van foglalva erre a nyárra, de azért van még szabad időpont. Várjuk szeretettel a gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket is.

Egyházkerületi, egyházmegyei támogatással, valamint pályázatok kihasználásával végezzük 1996 óta a táborhely renoválását, kialakítását. Jelen

Lelkészcsaládok csendesnapja Bózsván

tájékoztatómat szeretném felhasználni arra, hogy segítséget kérjek a testvérektől. Minden olyan segítséget örömmel és köszönettel fogadunk, amellyel szebbé, kényelmesebbé tehetjük a táborhelyet. Most, a bővítés elkészültével különösen is nagy szükségünk lenne ágyakra, lehetőleg emeletesekre. Igen örülnénk neki, ha valaki hozzá tudna segíteni bennünket ahhoz, hogy intézményekből leselejtezett, de még használható ágyakat beszerezhessünk. Nagyon jól tudnánk hasznosítani plédeket, takarókat is. Előre is köszönjük a segítséget.

Végül hadd szóljak a kirándulási lehetőségekről: Sárospatak /vár, könyvtár/; Sátoraljaújhely nevezetességei; Széphalom /Kazinczy-émlékpark, mauzóleum/; Felsőregmec /románkori templom/; Vilyvitány /lovaglási lehetőség/; Pálháza /fontos kiindulási állomása a Zempléni-hegység és a Nagy-Milic felé vezető túráknak/; erdei kisvasút, mely a Kőkapu-üdülőig megy; Fűzerradvány /Károlyi-kastély és park/; Fűzér /vár/; Hollóháza /porcelángyár, múzeum/; Lászlótanya /Károlyi-kastély/. Encs felé indulva: Telkibánya /Érc- és Ásványbányászati Múzeum, kopjafás temető, jegesbarlang/; Gönc /református templom, Biblia-múzeum, Huszita-ház, fürdő, pálos kolostor romjai/; Regéc /vár/; Vizsoly /református templom/; Boldogkőváralja /Zichy-Péchy család kastélya/.

Bózsván halad keresztül az országos kék túra útvonala, de a községtől nem messze vezet a piros, a zöld és a sárga turistaút is.

Bővebb felvilágosítás a következő telefonszámon, illetve címen kérhető: Baksy János, református lelkipásztor 06/47/370-117 vagy 570-073. 3994 Pálháza, Dózsa Gy.u.76. Pf.: 26. E-mail: baksyjanos@axelero.hu

„Békesség a testvéreknek és szeretet hittel együtt az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól! A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust.” (Efézus 6,23.24.)

Baksy János,
pálházai lelkipásztor

Beszélgetés Lakó Jánossal, a füzérkajatai egyházközség gondnokával, aki egyben a település polgármestere is

– Kettős tisztségben dolgozik Füzérkajataért mint gyülekezeti gondok és polgármester. Mutassa be röviden a települést, amelyet érdemes így szolgálni!

– A levéltári dokumentumok 1270-ből említik először Koycha-t, mely 1389-1405 között Füzér várához tartozott. Perényiek jobbágyaiként 1526-ban tértek át a lutheránus vallásra. 1715-től földesura Károlyi gróf. A múlt után nézzük a jelent. Ma e határmenti település lakosainak száma 152 fő, legfontosabb nevezetessége pedig a református temető fölött levő védetté nyilvánított és Közép-Európában egyedülálló megkovásodott fatörzsek. E nemzeti kincssel kezelője, a Bükk Nemzeti Park sajnos nem bánik jó gazda módjára.

– Melyik tisztséget hordozza régebben?

– 1990-ben a község lakossága tiszteltdíjas polgármesterként választott meg a falu vezetőjének. A későbbi munkahelyi konfliktusok miatt 1992. január 1-jétől főállásban látom el a polgármesteri tisztelet. E megbízásomnak Isten segítségével, becsülettel, tisztességgel a község javára próbálok eleget tenni. Irányításom alatt 1991-ben és '92-ben településünkre is eljutott a digitális telefon. 1992-ben és '93-ban a települést vezetékes vízzel látuk el. 1994-ben részt vettünk B.-A.-Z. legnagyobb beruházásában a gázprogramban. Így erre a kis településre, az „erdő közepébe” is eljutott a vezetékes földgáz. 1994-ben a református temetőben ravatalozót építettünk, az utakat leaszfaltoztuk, felújítottuk a Polgármesteri Hivatalt, a kultúrházat, az ifjúsági klubot és az orvosi rendelőt. Időről időre – ahogy anyagi helyzetünk megengedte – a község szépítésén fáradozva a képviselőtestülettel, valamennyi utunkat leaszfaltoztuk. 2000-ben ismét nagy beruházásba kezdünk. A Hegyköz 11 településével szennyvízcsatorna-rendszert építettünk. A későbbiekben pályázati pénzzel Idősek Klubját alakítottunk ki, amit a község lakosai nagy szeretettel vesznek igénybe.

– Polgármesterként igen aktív tehát, gondolom, meglehetősen elfoglalt is. Jelenleg mégis Ön a református egyházközség gondnoka is. Nem okoz ez nehézséget? Esetleg kezdettől párhuzamosan látja el a két feladatot?

– 1991 húsvét másnapján tettem le a presbiteri esküt. 1994. szeptember 18-tól látom el a gondnoki teendőket. Azóta az Úr segítségével több fejlesztést tudtunk a presbitériummal elvégezni. Először a parókia épületét közművesítettük (a vízre és szennyvízre gondolok), majd 1996-ban vezettük be a parókiaira a gázt. 1997-98-ban a templom fűtését oldottuk meg gázkonvektorokkal. Időközben a „műemlékek” állami gondnokságának restaurátorai teljes egészében felújították a szószéket, az orgonát és a karzatot. Ezért a munkáért nem fogadtak el pénzt egyáltalán, és a kb. egy hónapos munkát becsülettel elvégezték. Közben a hideg templom székeire szivacsot készítettünk. 2000-ben az egyházmegyétől 1,5 millió Ft támogatást kaptunk a templomunk alapjának megerősítésére. 2003 tavaszán a Miniszterelnöki Hivataltól 2,5 millió Ft-ot kaptunk a templom külső felújítására. Csak a legszükségesebb munkákat tudtuk ebből a pénzből elvégezni. A toronyhoz, a haranghoz, illetve a gerendázat felújításához a későbbiekben kívánunk pályázat útján pénzt szerezni.

– Van, amikor találkozik a két tisztség munkájában?

– Igen. Például a padozat lábazata – „deszkázása” – sem volt megoldva. Baráti kapcsolatok által sikerült hozzá olcsón deszkát szerezni, és szintén kapcsolatok által olcsón meg is gyalultunk, és közmunkásokkal ezt a munkát is elvégeztettem. Van egy másik oldala is a két munka összekapcsolódásának. Községünkben sajnos nagyon sok az idős, beteg ember. Az elmúlt 14 évben 143 halottunk és 3 születésünk volt. A választók névjegyzékébe felvett 92 ember anyagi erejéhez mérten tartja fenn lelkészségünket, fizeti a terheket, és segítségükkel szépítjük az Úr Házát. Polgármesteri beosztásomnál fogva, amikor a

község anyagi helyzete megengedi, kisebb-nagyobb összegekkel támogatjuk egyházközségünket, amiből a kötelező befizetésekre, illetve rezsikre is futja.

– Érez-e különbséget a két feladatkör között?

– Mind a két feladat, a polgármesterség és a gondnokság is nagy örömet jelent számomra. Én egyféleképpen tudom a munkámat végezni: becsülettel és tisztességgel, amihez Istentől segítséget kapok.

– A Füzérkajatai végzett munkán túl egyházmegyei feladatokat is ellát.

– Igen. Valószínű az egyháznál végzett munkám elismeréseként 1996-ban Egyházmegyei Tanácsosnak választott a Zempléni Református Egyházmegye. A 2003-as választásnál ismételtelen egyházmegyei jegyzőnek választottak.

– A nagy feladatokban komoly segítség lehet a család.

– A családom nagy öröm számomra, sokszor hálátlan feladatot ellátva erősítenek, és hitet adnak a munkámhoz. Feleségem szintén füzérkajatai, 1982. február 6-án házasodtunk össze. Két gyermekünk van, János és Judit. Sajnos feleségem 1996-tól rokkantnyugdíjas. Fiam Budapesten dolgozik anyagbeszerzőként, kislányom pedig az Árpád Vezér Gimnázium harmadéves tanulója.

– Köszönjük, hogy időt szakított rá, és köszönjük a beszélgetést! Isten áldja meg életét és munkáját a továbbiakban is.

– Köszönöm, hogy e beszélgetéssel lehetőséget kap községünk, hogy ismerőbb és remélhetőleg látogatottabb legyen. Ez az eldugott falu sok emberben csak kérdéseket és megdöbbenést vált ki, hogy egy ilyen kis lélekszámú település még létezik és működik az országban. Szeretnénk, hogy az érintetlen táj szépségét, a levegő tisztaságát még többen megismerjék.

Dr. Sándor Endre,
vámosújfalui lelképásztor

Intézményeink

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből

Ebben a tanévben iskolánk is bekapcsolódott a központi rendszerű felvételiztetésbe. Közel kétszáz tanuló írásbelizett magyarból és matematikából. Az újítás előnye, hogy nem kell hetente fárasztó próbákat kiállniuk a jelentkezőknek, megszerzett pontjaikat a választott középiskolák elfogadják. Minden meghirdetett osztályba kellő számú jelöltből válogathattunk, átlag háromszoros túljelentkezést rögzítettünk.

Isten segítségével és a szülők támogató választása következtében újra lehet református általános iskola Sárospatakon. A szervezés jól halad, áprilisi beiratkozás után játékos foglalkozáson ismerkednek a tanító nénik és a kicsik.

A magyar kultúra napja tiszteletére Gyulai Bálint 12. H osztályos tanulóink előadta Arany János Toldi című elbeszélő költeményét. A lenyűgöző szellemi teljesítményt nagy érdeklődés kísérte. A szövegmondást Sohajda Béla zongorajátéka színesítette.

„Nem megjövendöltem,
Hogy előbb vagy utóbb bajnok lesz belőlem?
De nem köszönöm azt magam erejének:
Köszönöm az Isten gazdag kegyelmének.”

Január 27-én Schmitt Pál, a MOB elnöke tartott előadást az olimpia múltjáról és jelenéről. Életvezetési tanácsai mindannyiunk felelősségéről is szóltak: kötelességünk erősíteni szervezetünket, hogy megbirkózhassunk a ránk váró feladatokkal. A test-szellem-lélek harmóniája a legjobb útvévl a földi pályán.

A budapesti Baár-Madas Gimnázium adott otthont a református iskolák X. Országos Áprily Lajos Szavalóversenyének. Idén Petőfi műveivel készültek a versenyzők. Diákjaink – Jánosdeák Gabriella és Szatmári Andrea – ezüst minősítést szereztek, s megkapták Jókai Anna, a Magyar Rádió, valamint a Reformátusok Lapja különdíját is.

A református iskolák debreceni matematikaversenyén iskolánk csapata első lett.

A kazincbarcikai megyei fizikaversenyen Nagy Béla a 12. Könyű Viktor a 10. évfolyamon szerzett I. helyezést.

Az SDG Biblia-ismereti vetélkedőjét ebben az évben Hódmezővásárhelyen rendezték a Prédikátor könyve alapján. Iskolánk csapata – Gér András, Greskó Erika, Magyar Katalin és Puskás István – eredményesen szerepelt.

„A történelem az élet tanítómestere”

A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapján Fekete Pál öregdiák bizonyágtétele erősítette meg a közismert szállóige jelentését. Az egykori halálraítélt, majd életfogytiglannal sújtott tanár, író magával ragadó előadása elején megidézte szeretett tanárait, Egey Antalt, Orbán Pista bácsit. Megható vallomása a tisztelet és hála szavaival s a diákos közvetlenség gesztusaival győzte meg a hallgatóságot, hogy Patakon egész életére meghatározó útravalót kapott. A faluszemináriumi munka a békési falvak szellemi élesztője lett. 1956-ban mint a Békés Megyei Forradalmi Bizottság vezetője tevékenykedett. Olyan őszintén, magával ragadóan ecsetelte a magyar

nép szent ügyét, hogy a szovjet katonának átálltak a forradalmárokhoz. Ezzel a legsúlyosabb vádat vonta magára: a szovjet hadsereg szétszüllesztésével vádolták meg. Hittel viselte megpróbáltatásait, hűséges felesége osztozott a nehézségekben. Isten vele volt, s megengedte a nagy találkozást azokkal a túlélő szovjet katonákkal, akik a forradalom leverésére kapott parancsot az ő szavára szegték meg.

Figyelem a hallgatóságot. Nem könnyű 300 tizenévest a felnőtt élet tapasztalataival lekötöni. Kinek sikerült ez most? A jó szónoknak? Az íróknak? A forradalmárnak? A börtönviselt embernek? Az öregdiáknak? Annak, aki meggyőző, hiteles közvetítője értékrendjé-

nek. A négy nyelven beszélő tanárt szabadulása után egy ávós tiszt rendszeresen zaklatta, s garantálta, hogy soha nem fog tanítani. No, igen. De ki is az, aki tanít? Aki katedrán áll? Aki osztályteremben dolgozik? Akinek a munkahelye az iskola? Nem: aki akkor is, ott is tanít, ahol senki nem tananyagot, leckét, osztályzatot vagy vizsgát vár és kap. Ha csak mesél az életéről, ha elmondja, hogy hittel lehetett kibírni, hogy van még most is, hetven fölött ereje írni, fordítani, előadásokra utazni, mert hivatása van... tanítómester.

Tanár úr, kedves Pali bácsi, csont... csont!

Sinkóné Tóth Zsuzsanna,
gimnáziumi tanár

A dzsungel könyve

A diákszínjátszók 15 előadáson közel 7000 ember előtt mutatták be Dész László – Geszti Péter – Békés Pál A dzsungel könyve c. musicaljét. Erről kérdeztük dr. Lénárt Attila igazgató urat, a diákszínpad vezetőjét.

– Több éve működik irodalmi színpad a gimnáziumban. Mikor is kezdődött?

– 1996-ban. Akkor a József, az álomlátóval kezdtünk, azóta pedig nyolc év alatt hét darabot mutattunk be.

– Különböző darabokat láthatott a közönség. Bemutatták többek között A nyomorultakat, az Állatfarmot, tavaly a Godspell. Most miért éppen A dzsungel könyvére esett a választás?

– A gyerekek javasolták, ők kérték ezt a darabot. Én már abba akartam hagyni, nincs sok szabadidőm. Azt nem kell magyarázni, hogy az igazgatói munka mellett mit jelent a diákszínpad. A gyerekek azonban jöttek, kértek, nyafogtak, és azt kell mondanom, hogy sok tehetség van közöttük, nekünk pedig feladatunk a tehetséggondozás. Leginkább úgy mondhatom: beadtam a derekamat.

– Csak annyit kértek, hogy játszhassanak, hogy legyen irodalmi színpad, vagy konkrét darabot szerettek volna előadni?

– A játék volt fontos, de konkrét elképzelésekkel is megkerestek.

– A Dzsungel könyve musical. A Godspell is az volt. A diákok ragaszkodtak a műfajhoz is? Vagy könnyebb zenével és tánccal „eladni” egy darabot?

– Mindenáron musicalt akartak csinálni, pedig ez a csapat képes volna klasszikus drámai előadásra.

Ha ezek a gyerekek csak prózában adnának elő dolgokat, akkor is jók lennének. Most is voltak olyan jelenetek, amikből ez kiderült. Nem egyszerűbb, nem könnyebb azonban musicalt előadni. Tisztán, szépen énekelni, ugyanakkor színpadi beszédet, mozgást és táncot megtanulni, együtt csinálni talán még nehezebb.

– Érték a darabot olyan kritikák, hogy már megint valami olyasmit mutat be a színpad, ami a Református Gimnáziumhoz nem méltó.

– Nem értem, miért nem méltó, de nem is nagyon érdekelnek az ilyen vélemények. Ezek a darabok az emberségről, szeretetről, barátságról, hűségről szólnak. Ha ezek nem bibliai értékek, akkor nem tudok mit mondani. Amikor konkrétan egyházi témát dolgoztunk fel, akkor is megbotránkoztak egyesek, pedig abban is igen sok munka volt. Betű szerint értették az előadás bizonyos részeit, holott elhangzott az előadás előtt, hogy a darab arról szól, mi lenne, ha Jézus Krisztus 2000-ben eljönne a földre (Godspell). A világirodalomban is találunk erre példát, amit mindenki elfogad, például Dosztojevszkinek A félkegyelműje is erről szól: hogyan fogadja Krisztust a ma embere? Kiderül, hogy ugyanúgy, mint 2000 évvel ezelőtt, amikor megfeszítették, megköpdösték, mindenféle ga-

ládságot elkövettek vele. Sokan azért botránkoznak meg mindenben, mert meg akarnak botránkozni. Nekik a Rómeó és Júlia sem jó, vagy a Képzelt riport sem jó, mert az drogosokról szól. Ezzel én már nem foglalkozom. Negyven emberrel dolgozom a saját szabadidőm rovására, hónapokon keresztül nevelem őket rendre, fegyelemre, munkára, minden egyes próba és előadás előtt áhítatot tartok a csoportnak. Mi itt szakmai intézmény vagyunk, de ahogyan csak tudom, beviszem az Igét ezekbe az együttlétekbe.

– Mi volt a legnehezebb a rendezésben?

– Az, hogy én nem rendező vagyok, hanem irodalmi színpad vezető. Nem tanultam a rendezést, nem értek hozzá, csupán belülről hallom, látom, aminek a színpadon meg kellene jelennie. Egyszerűen rájövök dolgokra. Lényegesnek érzem például, hogy megtanítsam a gyereket az alapvető színpadi mozgásra, a helyes, értelmező, jól artikulált színpadi beszédre. Ez elsősorban a természetességet jelenti mind a mozgás, mind a beszéd tekintetében.

Leszoktatok például embereket a hadarásról. Nincs azonban könnyű vagy nehéz része a munkámnak, mert amihez nem értek, azt nem is én csinálom.

– Mi az, amiben más segít?

– A tánchoz például egyáltalán nem értek, így megkerestem Tótin Erika tanárnőt, és olyan szereplőket vontam be, akikről tudom, hogy táncolnak, és nagyon tehetségesek. Erika állította össze a táncokoreográfiát, de a gyerekek nagyon sok ötlete is benne van. Én is csak az ötleteimet tettem hozzá, például a különböző jellegzetes táncokban azt mondtam, hogy ilyen vagy olyan típusú mozgásokat képzelek el, például a farkastáncban vagy a majomtáncban. A világítást és az erősítést sem én csinálom, de elmondom Bodnár László és Tóth Mihály technikusoknak, hogy hogyan gondolom, és akkor addig nem hagyom őket békén, amíg nem úgy működik.

- Úgy tudom, nemcsak Sárospatakon mutatják be a darabokat, hanem utaznak is. Hogyan szervezik ezeket a „kiszárlásokat”?

- Nem mi keressük a közönséget. Most is megtartottunk tizenöt előadást, másik tizenötöt pedig nem tudunk megtartani. Sárospatakon tartottuk a nyilvános főpróbát, és itt volt a bemutató előadás is, majd Mátészalkán és Kisvárdán két-két előadás, Kiskunhalason három előadás, Budapesten a Szent Margit Gimnáziumban a Pataki Öregdiákok előtt játszottunk, majd Mezőcsát következett és Miskolcon a Lévy József Református Gimnázium, végül újabb két előadás

Patakon. Ricsén lesz a záró előadás, és valószínűleg még Királyhelmecekre is el tudunk menni. Még kb. 15 meghívásunk van. Szívünk szerint mennénk, de a tanulóknak iskolába is kell járni.

- Ezek szerint sikere van a diákszínpad előadásainak?

- Igen. Csak egyetlen példát hadd említsek. A püspök úr felhívott minket telefonon a miskolci előadás után. Szeretettel gratulált és megköszönte, hogy iskolánk hírnevét ilyen csodálatos előadással öregbítették a gimnázium tanulói.

Rácsok Gabriella, teológiai tanársegéd

Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből

Maurice Eugene Osterhaven emlékére (1915-2004)

„Féljétek az Istent és néki adjatok dicsőséget” (Jel 14,7)

Osterhaven professzor 2004. január 24-én hunyt el szerettei körében Freedom Village-ben (USA, Michigan). Az Amerikai Református Egyház felszentelt lelkésze, 1948-ban szerzett doktori fokozatot a Princeton Theological Seminary-n, utána a Western Theological Seminary rendszeres teológiai professzora volt. Létrehozta az Egyesült Államokban a Sárospataki Református Kollégium Baráti Körét, aminek maga is meghatározó alakja volt. A Református Világszövetség Teológiai Bizottságának tagja, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem és az Iowa-i Hope College tiszteletbeli professzora.

Az elmúlt év során, Patakról hírt kapva, több ízben felszakadt szívemből a költő szomorkás éneke:

„Halnak, halnak, egyre halnak
Színe, lángja a magyarnak.
Itt is egy név, ott is egy név,
Hányat elvisz minden egy év?”

Palumby Gyulára, Bertha Zoltánra, Patak neveltjeire, későbbi pap-tanárai színé-javára gondolok.

A nyíló év ott kezdődik, ahol a múlt végződött. Ismét ajkunkra kívánczok a válásra intő búcsúdál. De most nem a Bodrog partján fekvő, kicsi utcákkal szegélyezett, sok-sok álmod, sok örömtől sugó iskolakert koszorúzta öreg Kollégium, hanem a Michigan állambeli sok éves épülettel megépült Hope College és Western Seminary felé fordulva énekeljük: Válásra int immár az óra. Nem egy nagy nevelőtől, hanem Patakot rajongásig szerető „Patak Barátjától” dr. Osterhaven professzortól, sokak szeretett Eugene bácsijától, iskolánk tiszteletbeli tanárától, „honoris causa” doktorától búcsúzunk.

Patakot századokon át neveltjei minősítették, amikor kellett védelmezték. Ilyen időszak volt a huszadik század második fele, a magyar történelem korunk szellemi életét megbénító negyven éve, melyben a politikai és egyházi centralizált hatalom mindent elkövetett, hogy a köztudatot durva erőszakkal érzéketlenné tegye a sajátos, századok formálta szellemi kútfők értékei iránt. Ez a törekvés Patakot sem hagyta érintetlenül. Hogy szeretett Kollégiumunk él, nagyban köszönheti Patak ország-világ minden táján helytálló neveltjeiből alakult Öregdiák Köröknek, s ami az említett fél évszázad nagy nyeresége, Patak Baráti szervezett megjelenésének.

1987-ben történt ugyanis, hogy a Pataki Diákok Köre utódként, a már csak kevés vendiákból és az elköltözöttek leszármazottaiból megalakult a Patak Baráti néven induló munkaközösség. Célul tűzte ki, hogy főleg a holland eredetű református testvérekkel, ugyanakkor számos más amerikai református és presbiteriánus egyházi vezetővel kar-

öltve mindent megtegyen, hogy Patak mint egyházi iskola, újra kezdhesse a tiszáninnyi reformátusság és az egyetemes magyarság szempontjából nélkülözhetetlenül fontos szolgálatát. Amikor olvadozni kezdett a Patakot dermedtségben tartó jégkéreg, sok nyilatkozatot hallottunk neves magyarországi írók, közéleti férfiak szájából, akik sorra mind elismerték, mily sokat jelentett számukra és általában a magyar művelődéstörténet számára Patak. Folyton múlt időben, úgy, hogy „jelentett”. Soha egy szó arról, hogy miért kellett elvenni, szétzúzni azt a nevelési rendszert, amely jó, keresztyén és nemzeti volt. A pataki öregdiákok és Patak barátai viszont azt kérdezték: Lesz-e Patak, századunk utolsó negyedében, egy megváltozott társadalmi rendben az, ami századokon át volt, s minek lényege a magyarság műveltség értékeit hiány nélkül megőrizni tudó és jövődől nemzedékeknek átadni akaró Református Főiskola, vagy marad annak, amivé lett, legszűkebb környezetét szolgáló, érettségi bizonyítványt osztó-

gató négyosztályos gimnáziumnak? Miért csak a múltban? Miért nem a mában, a holnapban? Fáj, kimondhatatlanul fáj ez a Patak, a múltban.

Régi igazság, hogy a legszentebb gondolatnak sincs ereje és hatalma arra, hogy önmagát megvalósítsa. Személyiségek kellene, akikben szenvedéllyé fokozódik és életcéllá szilárdul a gondolat. Ilyenekről is gondoskodott Isten. Ebben az összefüggésben említendő minden más név felett Eugene Osterhaven neve, aki 1940-es évek óta szerelmese iskolánknak. Nevét olyan áhítattal említette tanítványai előtt, kiknek száma kollégiumi és teológiai tanársága évtizedei alatt ezrekre nőtt, hogy egyszer egy közülük, szent meghatódottsággal hazamenve, szinte egész éjszaka kereste Sárospatak nevét a Bibliában, gondolván, hogy ekkora megilletődöttséggel csak bibliai városnevet lehet említeni. Temetésén hat szolgálattelvő említette, megannyi kiejtéssel, Patak amerikaiak számára szinte kiejthetetlen nevét. A temetési istentiszteleten az előfohász előtt felolvasott, szépen fogalmazott Patakról érkezett levél, az iskola háláját és köszönetét tolmácsolta. Amikor a nekrológ írója dr. Osterhaven szeretett iskolájára utalt, nem a Hope College-t, nem is a Western Seminary-t említette, hanem Patakot, melynek újraindulásáért az egész várost, három református egyháztestet és öt egyházmegyét mozgósított. Mi, akik Isten kegyelméből közeli barátai és munkatársai lehettünk, nemcsak azt tudjuk, hogy minden követ megmozgatott az iskola újraindításához szükséges milliók előteremtésére, de annak is tanúi lehettünk, hogy ő valósággal „kiimádkozta” Istennél Patak újraindulását. Idevonatkozó széleskörű levelezése, kiegészítve e sorok írójának körleveleivel, felhívásaival, mint gazdag adattár Patakon van és feldolgozásra vár. Abból majd nyilvánosságra kerülnek nemcsak az itteni, de a hazai segítő szándékok és az újraindulást károsan késleltető törekvések, mert sajnos ilyenek is jelentkeztek. Említett levéltárban fellelhető a Tiszáninneni Egyházkerület elnökségének, Kürti László püspöknek és dr. Újszászy Kálmán főgondnoknak dr. Osterhavennel folytatott vaskos levelezése. Évek során biztatták Patak barátait, hogy az iskola feltámadásának ideje közeleg. Tőlük jött az üzenet 1987

nyarán, hogy Sárospatak érdekében eljött a cselekvés órája. Ösztönzés volt számunkra Magyarország akkori miniszterelnökének New Yorkban és Washingtonban tartott sajtókonferencián elhangzott kedvező nyilatkozata. A Sárospataki Református Kollégium Alapítvány létrejöttével tanúsított óriási áldozatvállalás is biztatólag hatott.

A cselekvés órája akkor jött el, amikor a legnagyobb segítséget ígérő Nyugat-Michigan-i központtal megalakult az anyagiak összegyűjtésével megbízott „Reclaim Sárospatak” Committee. Felelős vezetőit három református felekezett, a magyar reformátusokat is beleértve, továbbá két presbiterianus egyháztest és

Osterhaven professzor úr és felesége

az Amerikai Magyar Református Egyesület adták. Annak hatagú bizottsága Eugene Osterhaven és Bertalan Imre vezetésével Magyarországra utazott, hogy az illetékes minisztériumban, az iskola fenntartó testülete, az egyházkerületi tanács, valamint Patak városa hatóságai előtt az anyagi támogatás kérdésében elkötelező nyilatkozatot tegyenek.

De vissza a kezdethez. Említettük, hogy Eugene Patak iránti vonzódása az 1940-es évekre megy vissza. Nevét legelőször Gönczy Árpádtól, az iskola 340. szeniorától hallotta, aki Eugene-nel egy időben doktori fokozat megszerzéséért tartózkodott a princetoni teológián.

Gyógyíthatatlan tuberkulózissal szanatóriumba került, hol professzora, dr. Otto Piper, rendszeresen látogatta. Egy alkalommal magával vitte Eugene-t, aki attól kezdve szorgalmasan felkereste a nagy szenvedőt, aki Patak neve gyakori említésével megosztotta a kedves látogatóval az őt elküldő és hazaváró iskola iránti mélyeséges sóvárgását. Gyakori látogatásának volt azonban egy másik indítéka. Gönczy Árpád Zemplén megyében született. Abból a megyéből, Jablonka községből, vándoroltak Amerikába Nagy Dániel és Erzsébet, kiknek szeme fényét, Margaretet, Eugene 1942-ben eljegyezte jövőbeli házastársul. Isten végzésében azonban akkor már ott volt Eugene számára egy másik szent kötődés, Zemplén szeme fényével, Sárospatakkal való frigyre lépése.

A Hope College-ba visszatérve annak tanára, egyben a diákok kelkigondozója, addig nem észlelt változásoknak lett előbb tanúja, majd munkálója. A háborúban szolgált, sok szenvedést és szükséglet látott kollégiumi diákok tapasztalataival gazdagodva, az addig zártkörű iskola horizontja szélesre tárgult. Következésképpen, a diákok testülete és az iskolát fenntartó szervezetek, célul tűzték ki a testvéri viszony kialakítását egy hasonló kollégiummal. Anglia vagy Hollandia lett volna az érdeklődés természetes iránya, de a nyugati világ figyelme akkor már Kelet-Európára irányult. Mikor tanáruktól, Eugene Osterhaventől tanácsot kértek, határozott, kész választ kaptak: Sárospatak! Ez a gondolat már gyökeret vert szívében a Gönczy Árpáddal és a keleti parton szolgáló Patak neveltjeivel folytatott beszélgetései során.

Attól kezdve gyorsan peregtek az események. Patak boldog örömmel fogadta a testvériskola gondolatot. Hope College válasza az élelmiszert, orvosságot, ruhanevet tartalmazó szeretetsomagok áradata. Azt követte a tanárcsere gondolata, melynek során dr. Zsíros József és családja Hollandba (Michigan, USA) érkezett. Az itt kiszemelt tanár viszont nem kapott beutazási engedélyt, mert a testvéri viszony kibontakozását is megdermesztette az a jégkéreg, melyre bevezetésünkben utaltunk. Közben az óceán mindkét partján folyt az imahadjárat azért, hogy Patak visszanyerje jogos tulajdonát, egyházi iskolaváros rangját,

egyház és nemzet szempontjából nélkülözhetetlenül fontos iskolarendszerét. Szabó László, Patak hatósugarából, Sajószentpéterről származó amerikai lelkipásztor, koszorús költő, látomásában megbocsátható elragadtatással így rajzolja fel a jövő Patak képe:

„Patak! most már te állj a gáton!
Amíg tart a halálos álom,
Mely sorvadással fenyeget,
Te voltál a hon büszkesége.
Legtisztább szíve érverése,
Te léssz Protestáns Egyetem.

És eljött 1990 és 1991, mikor is előbb a gimnázium átvételével, majd a teológia újraindításával, nagy részben helyreállt Patak sokszázados nevelői munkájának történelem által szentesített kerete. Ebben volt Istennek áldott eszköze, hűséges szolgálója, Patak nagy barátja dr. Eugene Osterhaven, akit minden szerénysége ellenére, Patak századok szülte fejedelmi jótevői so-

rába iktatta Patak iránt érzett és egy hosszú életen át megbizonyított rajongó szeretete.

Utaltunk Patakon gondozott irattárnyi levelezésére. Az utolsón - ahogy a régiek mondták, még meg se száradt a tinta. Kelt 2004. január 15-én, tehát kórházba beutaltatása előtti napon, halála előtt három nappal. Két dolog teszi utolsó sorait emlékezetessé az utókor számára. Először, mint példaadón mindig is tette, köszönetet mond barátainak, Patak Barátainak, a legutóbb küldött adományokért. Levele végén pedig még egyszer, utoljára, mint oly sok éven át naponként tette, lélekben Patak felé fordulva, közölte a jó hírt az újabb 54.000 dollárnyi adomány útba indításáról.

Temetésén, mely egy farkasordító hideg januári napra esett, Patak neveltjei nem lehettek jelen, de ott voltak Patak Barátai tömegestől. Bátran elmondhatjuk, aki csak ott volt, egytől-egyig mind Patak barátjaként volt jelen. Kollégium-

munkat egy diákja képviselte, az általa hően szeretett Újszászy házaspár, Kálmán bácsi és Ica Detroitban élő leánya Eszter, férjével Róberttel. Ők gondoskodtak az eltávozott által virágerdőtől mentesnek tervezett szertartáson, kedvenc színeiből, a piros-fehér-zöldből font csokor elhelyezéséről.

Távoztán sokakban felvetődik a nyugtalanító kérdés: Lesz-e folytatás? Válaszként hadd idézzem dr. Eugene Osterhaven tömör hitvallását, evangéliumi hitünk közösen vallott legrövidebb foglatát: Deus providebit.

Békesség, üdvösség Patak „ballagó” Barátjának, kegyelem az élőknek, dicőség Istennek.

Bertalan Imre,
amerikai magyar
református lelkipásztor,
az Amerikai Magyar Református
Egyesület tiszteletbeli elnöke,
Patak tiszteletbeli tanára,
Hope College és Debrecen
tiszteletbeli doktora

Pillanatok a Teológia életéből

Csendesnap a Teológián

FÉLÉVKEZDŐ CSENDES NAP

2004. február 1-jén tartotta a Teológia félévkezdő csendes napját „A magyar református lelkipásztor felelőssége a gyülekezetért, egyházunkért és népünkért a 21. század kezdetén”. Meghívott előadók voltak Csomós József a Tiszáninneri Református egyház-

kerület püspöke és Molnár Sándor telkibányai lelkipásztor.

KONFERENCIA

Március 18-21 között a hallgatók kis csoportja részt vett Németországban az Evangelical Student Mission Association konferenciáján

2004. április 29-én 10 órától Carsten Peter Thiede professzor előadássorozatot tart a Kollégium Imatermében.

Az előadások címe:

1. Az evangéliumok történeti hitelessége a „Jézus papirusz” fényében
 2. Péter leveleinek vizsgálata az újabb szövegkritikai kutatások fényében
 3. A Biblia történetisége az újabb archeológiai kutatások fényében
- Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Március 15-én a Teológia ünnepi megemlékezést tartott a 48-as forradalom és szabadságharc emlékére.

Felvételi hirdetés

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet teológus-lelkész szakra. Olyan konfirmált fiatalok jelentkezését várjuk, akik elhivatást éreznek a teológiai tanulmányokra és a lelkészi szolgálatra.

Jelentkezési határidő: 2004. április 15.

Részletes tájékoztató kérhető a Dékáni Hivatalban (3950 Sárospatak, Rákóczi út 1. tel/ fax: 47 312 947, e-mail: dekania@srta.hu; weboldal: www.srta.hu

Beszámoló a Sárospataki Theológiai Alapítvány 2002. évi gazdálkodásáról

Az alapítvány 2002. évi munkájáról és gazdálkodásáról szóló jelentését a Kollégium Igazgatótanácsa 7./2003. sz. határozatával elfogadta.

Az alapítvány induló teljes vagyona az év elején 63.351 ezer Ft, év végén 64.701 ezer Ft.

A jövedelemadó 1%-ából befolyt: 194.996,- Ft, amit az alapítvány a Sárospataki Ref. Teológiai Akadémiának adott át a határon túli hallgatók támogatására.

Az alapítvány támogatásokat kapott magyarországi magánszemélyektől, külföldi egyházaktól és intézményektől, ezek közül legjelentősebb a svájci G2W Intézet támogatása. Támogatások összege: 3.900 ezer Ft.

Másik fő bevételi forrás a pénzbetétek kamata: 564 ezer Ft.

Az alapítvány ebben az évben 2.223 ezer Ft összegű támogatást adott a Teológiai Akadémia részére a lelkészképzés támogatására, valamint támogatásként az akadémia használatában van egy Ford mikrobusz.

Az alapítvány kezeli a következő alapítványokat:

- Szibériai Alapítvány, alapítója néhai Kovács Zoltán lekipásztor.

- Mátyás Ernő Alapítvány, Koncz Sándor Alapítvány és a Nagy Barna Alapítvány. Ezeket az alapítványokat egykori pataki teológiai tanárok emlékére a családtagok, barátok, tanítványok hozták létre, és a kamatokból az alapítók által meghatározott rend szerint jó tanulmányi eredményeket elért hallgatók kaptak jutalmat.

Az Alapítvány Kuratóriuma köszönetet mond minden támogatónak és kéri, hogy adományaikkal, a jövedelemadó 1 %-ával továbbra is támogassák az alapítványon keresztül a Sárospatakon folyó lelkészképzést, ezen belül is különösképpen a határon túli teológiai hallgatókat.

Dr. Győri István, dékán

REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK A BODROG-PARTI ATHÉNBAN!

Ha ezt a nevet halljuk: SÁROSPATAKI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM, mindannyiunknak megdobban a szíve, hiszen a pataki kollégium tisztán és jellemezi mindazt a hitvallásbeli és szellemi örökséget, amelyet reformátor őseink fontosnak tartottak létrehozni, a jövő nemzedék nevelését szolgáló.

Ez az örökség minket is – sokszor méltatlan utódokat – kötelez Isten országára szolgáló. És Patak kezd magára találni! A teológia indításának első évtizede után, a gimnázium hosszú cél- és útkereső időszakát végeztével most már látjuk és megfogalmazzuk azt a célt, amely felé tartanunk kell: hitvalló magyar református fiatalok nevelése, Isten országának szolgálatát elkötelezett élettel, tudatosan vállaló lekipásztorok kibocsátása a teológia és a tudományos gyűjtemények által biztosított egyedülálló szellemi-műhelyi háttérrel.

Ehhez a célrendszerhez tartozik a gimnázium általános iskolával való bővítése is. Évek óta visszatérő téma és feladat ez: kiteljesíteni Patakon a

református iskolarendszert. Ennek előkészületei 2003 őszén kezdődött, és több kibővített kollégiumi vezetői és igazgatótanácsos ülés után, az általános iskolai képzés indításáról az Egyházkerületi Iskolaügyi Bizottság javaslatára az Egyházkerületi Tanácsülés határozott 2004. január 30-ai ülésén egy első osztállyal felmenő rendszerben induló általános iskolai oktatás elindításáról 2004. szeptember 1-től.

Ezt követően az egyházkerület elnöksége a Reformátusok Lapjában pályázatot hirdetett tagintézet-vezetői és két tanítói állás betöltésére. A beérkezett pályázatok az Iskolaügyi Bizottság véleményezte, és tett javaslatot az egyházkerület elnöksége számára.

A meghallgatásra javasolt pályázókkal való személyes találkozó után, március 2-án született elnökségi döntés értelmében a tagintézmény vezetője Tímáriné Király Sa-

rolta lesz, a két tanítónő pedig Varga Lukácsné és Mózesné Nagy Mária. Nevezett pedagógusok a sárospataki, illetve a sátoraljaújhelyi református gyülekezet aktív és áldozatkész tagjai.

Isten áldja meg szolgálatukat, és adjon ezen keresztül is megújulást a Sárospataki Református Kollégiumunknak!

Ábrám Tibor, főgondnok

Az iskola leendő pedagógusai Mózesné Nagy Mária, Tímáriné Király Sarolta és Varga Lukácsné

Az eseménydús év eleji időszak után elcsendesedve lépünk a böjtbe

BESZÁMOLÓ A

LÉVAY JÓZSEF REFORMÁTUS GIMNÁZIUM ÉS DIÁKOTTHON

KARÁCSONY ÉS NAGYBÖJT KÖZÖTTI ESEMÉNYEIRŐL

A református oktatási intézmények élete követi azt a ritmust, amelyet az egyházi év ünnepei, eseményei gyülekezeteinkben is megszokottá tesznek. Mivel az előző beszámolóban még nem lehetett benne, hadd kezdjük gyülekezeteink tájékoztatását a karácsony előtti eseményekkel:

Népek karácsonya a Lévayban

A Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon idegen nyelvi munkaközösségei és az iskola diákjai képzeletbeli utazásra hívták szüleiket, nagyszüleiket, tanáraikat december 17-én, hogy bepillantást nyújtsanak abba a tarka kavalkádba, ahogy Európa különböző országainak népei karácsonyoznak. Sok dalból, táncból, meséből, jelenetsorból összeállított ajándécsomaggal kedveskedtek angol, német, francia és olasz nyelven a Rónai Sándor művelődési házban összegyűlt vendégeknek. A mintegy háromórás képzeletbeli utazás során a karácsonyi körképben a szülők arról is meggyőződhetek, hogyan tudnak gyermekeik angolul, németül, franciául és olaszul beszélni.

A Népek karácsonya pillanatai

francia és olasz nyelven a Rónai Sándor művelődési házban összegyűlt vendégeknek. A mintegy háromórás képzeletbeli utazás során a karácsonyi körképben a szülők arról is meggyőződhetek, hogyan tudnak gyermekeik angolul, németül, franciául és olaszul beszélni.

A színvonalas műsor elkészítéséért és betanításáért köszönet illeti az intézmény idegen nyelv szakos tanárait: dr Kóczi Rozáliát, a német nyelvi munkaközösség vezetőjét és a munkaközösség tagjait: Nagyné Bódor Katalint, Szabó Renátát, Szitáné Zsolnai Beátát, Tóthné Nagy Anikót; Szilágyiné Major Juditot, az angol nyelvi munkaközösség vezetőjét és a munkaközösség tagjait: Borosné Répási Ritát, Dőri Erzsébetet, Durda Szilviát, Hilóczkiné Hegedűs Ildikót, Pálmai Zsoltnét, Szepessy Lászlót, valamint Kistelegdi Mária és Szűcsné Bottka Krisztina francia szakos tanárokat és Dőri Erzsébetet, aki az olasz nyelvi műsort állította össze.

„AZ ELLENTÉTEK NEM ELLENTMONDÓAK, HANEM KIEGÉSZÍTIK EGYMÁST”

(Niels Bohr)

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS NAPOK A LÉVAYBAN

A természettudományos gondolkodás és a keresztyén hit a teremtett világ és Isten dolgai megismerésének két, egymást kiegészítő módja. Keresztyén ember számára mindkettő fontos, ahogy fontos tudnia azt is, hogy mi az, ami tudományos módszerekkel ragadható meg, és melyek a hitbeli kérdések életünkben.

A természettudományos gondolkodás népszerűsítése, a régióink természeti értékeinek megismerése valamint egykori – a Lévayhoz is kötődő – neves természettudósok emlékének ápolása a célja az immár 7. alkalommal, február 13. és 15. között megrendezésre kerülő „Természettudományos napok”-nak.

Az elsősorban diákoknak szóló előadásokon kedden Bodnár Mihály, a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága Dél-Borsodi Tájégség vezetője tartott vetített képes előadást „Dél-Borsod természeti értékei” címmel. Szerdán dr. Füköhl Levente, a gyöngyösi Mátra Múzeum igazgatója „A múzeum szerepe a természettudományos gondolkodás fejlesztésében” címmel tartott előadást, majd csütörtökön három ta-

nulónk: Farkas Renáta „A Hortobágyi Nemzeti Park élővilága és néprajzi értékei”, Ábrám Ágoston „Magyarország történelmi borvidékei”, Hangó Pál „A világ megőrzendő öröksége: Az Aggtelek-Domica cseppkőbarlang rendszer” címmel tartott előadást.

A természettudományos napok sikere és a hozzá kapcsolódó megyei szintű „Csorba György természettudományos feladatmegoldó verseny” gördülékeny lebonyolítása a természettudományos munkaközösség vezetőjének, Makranczi Zsoltnak és tagjainak: Csörgei Rita, Dóka Erzsébet, dr Zolnayné Takács Judit, Kerboltné Tóth Edit, Kovács Sándor, Molnár Csaba, Taskó Márta kollégáknak köszönhető.

A Természettudományos napok védnökei a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottsága, valamint a Magyar Földrajzi Társaság Miskolci Területi Osztálya voltak, fő támogatója pedig a Jedlik Ányos Természettudományos Ismeretterjesztő Társulat.

2500 FIATAL A MISKOLCI SPORTCSARNOKBAN NEM SPORTMÉRKŐZÉS - ÖKUMENIKUS IMAHETI ALKALOM!

Miskolc Északkelet-Magyarország legnagyobb egyházi fenntartású oktatási intézményrendszerrel rendelkező városa. Négy egyházi fenntartású gimnázium, négy általános iskola és négy óvoda alkotja ezt az intézményrendszert. Közel 3000 fiatal tanul egyházi fenntartású oktatási intézményben Miskolcon. Az intézményfenntartók közül a Református Egyház működtet a legtöbb oktatási intézményt: két óvodát, két általános iskolát, egy gimnáziumot.

Január 22-én a 12 egyházi oktatási intézmény közös szervezésében közös ökumenikus alkalmat és magyar kultúra napi megemlékezést tartottunk a Sportcsarnokban közel 2500 10-18 év közötti fiatal és az őket nevelő pedagógusok részvételével. Felemelő volt együtt énekelni, imádkozni és hallgatni a nyolc iskola közös énekkarának énekét:

„Szólj ötágú síp, zengj magyar ének! Adj hálát az ég nagy Istenének!”

KÖZÖSSÉGI HÉTVÉGÉK A LÉVAY JÓZSEF REFORMÁTUS GIMNÁZIUM TÓTH PÁL DIÁKOTTHONÁBAN

Intézményünk nevelési gyakorlatában fontos szerepet tölt be a 200 férőhelyes diákotthonunk. A távolról érkező tanulóink itt kapnak elhelyezést és gondoskodást testi, értelmi és lelki fejlődésükről. A négy lány és négy fiú csoportot tíz nevelőtanár gondozza, az ő munkájukat koordinálja Szilágyi Zoltán lelkipásztor, a diákotthon vezetője, az intézmény diákotthonért felelős igazgatóhelyettese.

A tanév során négy alkalommal van közösségi hétvége az intézményben. Ezek az egymás jobb megismerését, a kapott találmányok megmutatását, ünnepeinkről való megemlékezést vagy azokra való készülődést, a szülőkkel való találkozást és a lélekben való elcsendesedést is szolgálják.

Jelentős hozadékuk ezen túl a közös munka, készülődés, izgalom, a közös fellépés, az önfelelt szórakozás és az együttes elcsendesedés semmivel sem pótolható élménye és nevelő ereje.

A január 24-25-ei közösségi hétvége a magyar kultúra napjáról való megemlékezésben, valamint a „Ki miben jelleskedik” vetélkedővel telt, a március 12-13-ai hétvége pedig szülő-tanár-diák találkozóval, a Rónai Sándor Művelődési Központban tartott színvonalas ünnepi megemlékezéssel és gálaműsorral telt.

Itt mutatkozott be először a „nagyközönség” előtt intézményünk néptánc és népzenei csoportja a „Kösöntyű” népi együttes.

Az ünnepeken, a közösségi hétvégeken és a „szürke”, dolgoz hétköznapiakon Boskó Károlyné, Dr Balla Terézia, Gellértné Oláh Julianna, Kardos Katalin, Csanálossy Béla, Kalydy Zoltán, Parajos Tibor, Sípos Tamás, Tóth Ferenc nevelő tanárok pótolják a szülők gondoskodó szeretetét tanulóink számára.

„Szólj ötágú síp!” Kárpátaljai napok a Léwayban

A magyar nemzet és a magyar kultúra szerves részeként kell tekintenünk az anyaországon kívüli területeken élő magyarokra. Történetük bemutatása, sajátos hagyományaik, művészetük és értékeik megismeretése diákjainkkal, kapcsolatok építése és ápolása fontos része nevelő munkánknak.

Február utolsó hetében, immár hetedik éve háromnapos rendezvénysorozatra hívjuk vendégszerelésre, évenként más és más elcsatolt magyar terület képviselőit. Az idén Kárpátalján volt a sor.

Február 24-én a délelőtti órákban a gimnázium dísztermében kiállítás nyílt kárpátaljai művészek alkotásaiból: Hidi Endre keramikus, Prófusz Marianna népművész-textilszövő és Veres Péter festőművész alkotásait állították ki.

Délután a Rónaiban „Beregvidék üzenete – dalok és táncok Kárpátjáról” címmel a Beregszászi Művészeti Iskola diákjainak műsorát nézhették meg diákjaink. A művészeti

Veres Péter festőművész,
Pirigy Béla igazgató és Hidi Endre keramikus

iskola igazgatója Pirigy Béla, egyben a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség elnöke is.

Február 25-én Nagy Zoltán Mihály a kárpátaljai magyar irodalmi folyóirat, az Együtt főszerkesztőjének, valamint Gönczy Sándor és dr Molnár József a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanárainak előadását hallgathattuk meg, majd beszélgetésre volt lehetőség.

Február 26-án dr. Orosz Ildikó a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke tartott előadást „A kárpátaljai magyar nyelvű oktatás helyzete az egységesülő Európa árnyékában” címmel, majd aktuális kérdésekről vezetett beszélgetést.

A színvonalas rendezvénysorozatot kitartó szervezőmunka előzte meg. Ezért dr Molnár Miklósné igazgatóhelyettes asszonyt, Dóka Erzsébet és dr Balla Terézia tanárokat illeti a hála és a köszönet.

PEREGRINATIO REFORMATA CONTEMPORANAE

KÁRPÁT-MEDENCEI ISKOLAI KAPCSOLATÉPÍTŐ PROGRAM

„Amit hall az ember, annak később 10%-ára emlékszik, amit lát, annak 25%-ára, amit lát és hall, annak 45%-ára, és amit lát, hall és csinál, annak 85%-ára”

Az anyaországon kívül napjainkban 14 magyar református gimnázium működik. Egy a Felvidéken: Rimaszombaton; négy Kárpátalján: Nagyberegen, Nagydobronyban, Tivadarfalván és Técsőn; kilenc pedig az alábbi erdélyi városokban: Szatmárnémeti, Nagyvárad, Zilah, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely. Ezekben az intézményekben több, mint 2000 magyar fiatal tanul.

A Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon 2003-ban mind a 14 iskolára kiterjedő testvériskolai kapcsolatot kezdeményezett.

Ennek eredményeként 2004. márciusában 14 lévays diák látogat anyaországon kívüli testvérintézményekbe, és a Lévay 5 intézményből 10 tanulót fogad egy hónapra. A többi intéz-

A Lévayba induló erdélyi cserediákok

ményből novemberben érkeznek tanulók. A program évente ismétlődő diákcsere, tanárok kölcsönös látogatását és nyitottságot nagyobb közös programok szervezésére jelent. Az anyaországi református gimnáziumok némelyike ápol testvériskolai kapcsolatokat, de ilyen átfogó és szervezett formában a Lévay elsőnek indított kapcsolatépítő programot. Kívánjuk, hogy legyen áldás rajta, és minél több gimnázium érezze fontosnak hasonlókat indítani!

A Lévayban két régiófelelős koordinálja a programot: Dóka Erzsébet tanárnő a kárpátaljai és felvidéki iskolákkal való kapcsolat, Hegedűs Gyöngyi tanárnő pedig az erdélyi iskolákkal való kapcsolat felelőse. Szervező munkájukért köszönet illeti őket!

FEBRUÁR-MÁRCIUS A FELVÉTELIK IDŐSZAKA

Egy iskola életében alighogy megkezdődik egy tanév, máris el kell kezdeni a következő tanév szervezését: a beiskolázási tájékoztató összeállítását, általános iskoláknak, református gyülekezeteknek való kiküldését, tájékoztatások, nyílt napok szervezését, felvételi előkészítő beindítását ahhoz, hogy február közepén a jelentkezési határidő leteltével kezdetét vegye a felvételi időszak.

Az izgalom, a megmérettetés, a rangsorolás, az öröm és a csalódottság időszaka ez. Az intézménynek nincs könnyű dolga, hiszen a hatosztályos képzésre a felvehető 64 helyre 100 tanuló jelentkezett, a négyosztályos képzésben a felvehető 64 helyre 240 tanuló jelentkezett.

Köszönjük a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok elkötelezettségét a tanulók Lévayba irányítása tekintetében, és megértést kérünk abban, hogy nem tudunk mindenkit – aki komolyan a Lévayba szeretne bekerülni – fogadni. Nagy kérdés az, hogyan tudnánk figyelemmel kísérni azon fiatalokat, akik komoly gyülekezeti háttérrel rendelkeznek, de vagy nem hozzánk jelentkeznek, vagy nem kerülnek felvételre.

A felvételi eredményének elemzésére a későbbiekben még visszatérünk.

Az év eleji időszak bővülködött eseményekben, és még nem is szóltunk a szülők és pedagógusok számára első alkalommal szervezett alapítványi bálról, amelynek pohárköszöntőjét Csomós József püspök úr tartotta, zárszót pedig dr. Nagy Gábor szülő, a „Lévays Szülők Egészséges Ifjúságért Egyesület” elnöke mondott, valamint a négy egyházi gimnázium közös szervezésében tartott diákbálról, és sok más eseményről.

A böjti időszakba lépve az intézmény is elcsendesedik. A pergő eseményeket a tanulásra való hatványozott odafigyelés, különös tekintettel végzős tanulóink érettségire és továbbtanulásra való felkészülésére, Jézus Krisztus kereszthalálának és feltámadásának életünket is átforgató csodájának újbóli átélésére való készülődés kell jellemezze. Övezzén hála, köszönet és áldás minden pedagógust, munkatársat, akik az ünnep- és hétköznapokban lelkükből adnak hozzá egy darabot ahhoz a nevelő munkához, amellyel a jövő keresztyén nemzedékét készítjük az életre, és köszönjük az értük imádkozó gyülekezeti tagok, lelkipásztorok, szülők áldozatos ránc gondolását.

**Gyülekezeteinknek adjon megújuló hitet, örömet és erőt a napi munkához
Jézus Krisztus feltámadásának bizonyossága!**

A híreket szerkesztette: Ábrám Tibor,
főgondnok, gimnáziumi igazgató

Sárospatakon ülésezett a Magyar Református Egyház Tanácskozó Zsinatának három bizottsága

2004. február 11-12-én a Kollégium épületében ülésezett a MRETZS-nak missziói, szórvány és presbiteri bizottsága.

A három bizottság már egy éve közös alkalmakat szervez, mert felismerték, hogy képviselt területeik, a jelentkező problémák és a kihívások egymással határosak, sőt egymás nélkül igazán nem is kezelhetőek. Az ülést a MRETZS elnöke Erdélyi Géza, felvidéki református püspök és dr. Hegedűs Lóránt ügyvezető elnök, nyugalmazott püspök vezették.

Az ülés három fő témát vizsgált és taglalt: a) a Kárpát-medencei missziói szervezetek munkálkodása és egymással való kapcsolataik; b) baranyai kísérletek a szórványgondozásban; c) a presbiteri bizottság Kárpát-medencei összekötő szolgálata és nemzetközi konferenciái.

Ablonczy Zsolt református lelkipásztor (a REFISZ alapítója) teljes körképet adott a honi missziói helyzetről, melyben nagy áldás, hogy a szövetségek és missziói szervezetek egymás elfogadására, megbecsülésére törekszenek, bár munkájukról és a bennünk adott lehetőségekről sokkal több tájékoztatást lehetne és kellene kapni a gyülekezeteknek. Erdélyi részről Ötvös József marosvásárhelyi esperes egészítette ki a beszámolót, a missziói szervezetek és a kormányzati rendkérését is elemezve.

Bóka András nyugalmazott esperes egészen újszerű, az egyházi életünkben korábban már ismert gyakorlatról tartott előadást. Bevezetőjében történelmi áttekintést nyújtott a Baranya megyei szórványosodás folyamatáról. A mai szórványgondozás a Nagykőrösi Tanítóképző Főiskola (Károli Gáspár Református Egyetem Kara) végzett diákjaival való gyümölcsöző együttműködésre épít, melyben a régi „lévita”

gyakorlatot újítják fel gazdagabb formában. Vagyis részben ifjú tanárok végeznek megbízással és jelentős felkészültséggel gyülekezeti szolgálatot, részben ifjú lelkészek tanári diplomával tanítanak is a helybeli szórvány gyülekezetekben.

A kérdést erdélyi, királyhágói részről Vetési László, a szórványkérdés talán legjelesebb Kárpát-medencei ismerője egészítette ki olyan hívő optimizmussal és valós eredményekkel, melyek mindnyájunkat megszégyenítettek és elköteleztek a szórványmunka ügyében.

A presbiteri kapcsolatrendszer, a szövetségek születéséről és Kárpát-medencei együttműködéséről Balla Tibor bizottsági elnök, illetve dr. Nagy Mihály tisztáninneri elnök számolt be, melyet Borza Zoltán missziói titkár (Felvidék), Bátky Miklós nyugalmazott esperes (Dunántúl), Bölcsföldy András spirituális (Budapest) és Fekete Vince (Erdély) egészítették ki.

A tanácskozás kedves alkalma volt, amikor a Teológiai Akadémia kérésére Ablonczy Zsolt lelkipásztor (Budapest) szolgálhatott a teológusok hagyományos gyülekezeti alkalman, melyen az ülésezők testületileg vettek részt.

Az ülés házigazdája dr. Győri István dékán és felesége, illetve dr. Erdei Pál igazgató volt, kik mind az előkészítésben, mind a két nap folyamán körülvették a résztvevőket figyelmességükkel és segítségükkel.

Czövek Olivér főtitkár az egész ülés nevében és a MRETZS elnökségének nevében is köszönetét fejezte ki a sárospataki ülésezés lehetőségéért, a vendéglátók és az egész teológus ifjúság lelkületéért és magatartásáért.

D. Szabó Dániel, A Sárospataki Református Teológiai Akadémia Missziói Kutatóintézetének főmunkatársa

ÉVKÖZI KÁNTORKÉPZŐ A MISKOLCI LÉVAY JÓZSEF REFORMÁTUS GIMNÁZIUMBAN

A Tisztáninneri Református Egyházkerületben 1993-ban indult el a kántorképzés Sárospatakon, ahol a Református Kollégiumban leltünk otthonra. 1998-ban a megnövekedett létszám és hangszerigény miatt a tanfolyam átköltözött Miskolcra. Itt a Lé vay József Református Gimnázium és Diákoththon falai között folytattuk munkánkat. A tanulmányi vezetést kezdetektől Berkesi Sándor – Liszt-díjas kar-

nagy, a Debreceni Református Kollégium és a Zeneművészeti Főiskola tanára, jelenleg a Tiszántúli Egyházkerület egyházzenei igazgatója – vállalta. (Ezt a feladatot időközben Berkesi Boglárka karnagy vette át, és folytatja, édesapjához hasonló nagy lelkesedéssel.) A szervezéssel kapcsolatos teendőket Szűcs Endre – dédestapolcsányi lelkipásztor, egyházkerületi énekügyi előadó és főjegyző – végzi azóta is folya-

matosan. Ők az évközi kántorképző megszervezésében is nagy segítségemre voltak. Hasznos és jószándékú tanácsokat adtak még számomra: Bódiss Tamás (országos egyházzenei előadó, a Zeneakadémia Egyházzene Tanszakának tanára), Szabó Gábor (a Zsinat Ének-Zenei Bizottságának elnöke), Körber Tivadarné (a Zeneakadémia munkatársa, az ELTE ének-zene tanszékének tanára), Fekete Csaba (a

Debreceni Nagykönyvtár tudományos főmunkatársa), Hobaj Tünde (az Oktatási és Művelődési Minisztérium munkatársa) és Kissné Balázs Enikő (a Református Egyházzene Munkaközösségének – ReZeM – titkára). Rajtuk kívül még sok kollégától kaptam biztató szavakat és tanácsokat, amit ezúton is hálásan köszönök!

A nyári tanfolyamok háromhetes intenzív képzése magával hozta az igényt, hogy a tanulók év közben is folytathassák tanulmányaikat, és folyamatos képzésben részesülhessenek. Ennek megoldására többször történt kísérlet, de a havonkénti alkalmakon állandóan változó létszám és közlekedési nehézségek miatt a folyamatos képzést nem tudtuk megvalósítani.

A Miskolci Léway József Református Gimnázium és Diákotthon igazgatósága az elmúlt tanév végén döntött úgy, hogy megpróbálja megoldani ezt a problémát. Ennek érdekében a 2003/2004-es tanévben rendszeres, heti óra-beosztással működő képzést indított. A nyári kántorképzőre járó lévays diákokon kívül fogadta a más iskolákba, sőt más településekre járó diákokat is, összesen 20 főnek biztosítva ezzel a rendszeres hangszeres képzés lehetőségét. A tanulók többsége a nyári tanfolyamok résztvevője, hárman azonban teljesen kezdőként csatlakoztak az egyházzenevel ismerkedők táborához: gimnáziumunk 9. évfolyamáról (ők elméleti tantárgyként gyülekezeti éneket és szolfézszt is tanulnak, heti egy alkalommal). A miskolci, illetve itt tanuló diákok hét közben, tanítás után, a vidékiek szombaton vesznek részt az órákon: egyénileg beosztott órarend szerint. Nagy segítséget jelent számunkra

a Miskolc-Belvárosi gyülekezet felajánlása, akik lehetővé tették számunkra, hogy az Egyházkerületi Székház nagyertermében órartartási és gyakorlási lehetőséghez jussunk. A gimnázium hangszerállománya 6 harmónium – ebből 3 saját hangszer, hármat pedig az egyházkerület bocsátott rendelkezésünkre

re – és egy kétmanuál-pedálos elektronikus orgona. Ez fedezi a jelenlegi tanuló-létszám mellett az órák megtartásához és a gyakorláshoz való hangszerigényünket.

A tanulók egyházmegyéenkénti eloszlása a következőképpen alakult:

- Borsod és Borsod-Gömör: 17
- Abaúj: 1
- Zemplén: 1 fő
- 1 evangélikus tanuló, aki az ökomenikus tananyagon kívül saját felekezete korálkönyve szerint részesül oktatásban.

A tanulók – akiknek jelentékeny része jelenleg is rendszeresen végez kántori szolgálatot – az alábbi gyülekezetek tagjai: Abaújszántó, Bekecs, Edelény, Felsőnyárad, Gelej, Hernádkak, Mályi, Mezőcsát, Miskolc-Belváros (2 fő), Miskolc-Görömböly, Miskolc-Tetemvár, Nekézseny (3 fő), Ózd, Putnok (2 fő), Radostyán + 1 fő evangélikus (Miskolc-Vasgyár). Ez alapján mondhatjuk,

hogy a gimnázium által működtetett évközi kántorképző az egész Borsodi Egyházmegyére kihat, sőt azon túl is.

Én magam – aki a '93-as kezdéstől folyamatosan részt veszek a kántorjelöltek oktatásában – több szempontból is fontosnak és dicséretesnek látom ezt a vállalkozást. Először, mert túllép az iskola falain (jelenleg 9 tanuló van a Léwayból) és „külsős” hallgatókat is fogad; ezzel az egész régiót átfogja. Másodsor, mert a kántorok képzésével az egyes gyülekezetek életére közvetlenül hatást gyakorol: a tanulók énektanítási szolgálatot is végeznek gyülekezeteikben – erre állandó biztatást kapnak – szélesítve ezzel az énekrepertoárt, értékes, elfeledett énekeinket felelevenítik; hangszeres szolgálatukkal emelik az áhítat dicsőítő jellegét. Ez persze több évet igénybe vevő folyamat eredménye, hiszen a hangszer tudás nem sajátítható el egyik napról a másikra. Harmadsor, mert a hallgatók között vannak, akik lelkésznek készülnek, velük pedig emelkedni fog azon igehirdetők száma, akik nem csak szeretik, de értik és művelik is a liturgikus zenét. Ez véleményem szerint fel sem becsülhető fontossággal bír, hiszen a liturgia és a liturgikus zene szerves egységet alkot. Sajnos, mai egyházunkban ez kevéssé valósul meg, de a változás lehetősége, ami gyülekezeteink lelki megújulásához vezet, éppen e felnövekvő generáció által érhető el. Megérdemlik tehát, hogy e törekvéseikben minden segítséget megkapjanak, és honnan várhatnak ezt, mint egyházi intézményeinktől.

Kun Zsuzsanna
tanár, egyházzene, Miskolc

Nyári kántorképző tanfolyam

Bemegyek egy templomba. Énekelnek. A zsoltár szövege ismerős. A dallama nem annyira: szinte semmi sem különbözik a következő énekétől. Ritmusa nincs, minden hang egyforma hosszú, pedig több mint fél évszázada énekeskönyvünk jelöli a ritmust. Az énekek így elveszítik jellegüket, az éneklők pedig a szöveg mondanivalóját. Nincs különbség egy hálaadó, örvendező ének és a bűnbánati zsoltárok előadása között.

Bemegyek egy templomba. Zsoltár szól. Van lendülete, vannak sorai, így van mondanivalója is. Ez egy hálaadó zsoltár. Felismerem, jól esik énekelni.

Ahogy az istentiszteleten fontos a jó igehirdetés, amelyhez képzett lelkipásztor kell, úgy fontos az éneklés is, amihez szintén képzettség szükséges. Ehhez is érteni kell. Sok helyen belekényszerülünk abba a helyzetbe, hogy „magad uram, ha szolgálod nincs”, és a lelkipásztor látja el a kántori feladatokat. A kérdés az, hogy a lelkipásztornak kell-e mindennel foglal-

kozna. Erre lehet azt válaszolni, hogy sok helyen nincs fiatal, akit taníttatni lehetne, de hadd mondjak egy pozitív példát: egyik tanítványunk negyvenes éveinek közepén kezdett tanulni, ma pedig már a kántorvizsga küszöbén áll.

Van lehetőség kántorok képzésére. Egyházkerületünk 1993 óta működteti a nyári kántorképző tanfolyamot, ahol háromhetes intenzív képzésben vehetnek részt a tanulni vágyó kántorok és kántorjelöltek. 14 éves kortól 50 éves korig bárki beiratkozhat, aki tenni szeretne az egyházzene ügyéért. 2000-től fiatalabbak is belekóstolhatnak egy hét erejéig a kántorképzésbe. A kántor előképzőre 10 éves kortól jelentkezhetnek a gyermekek, külön foglalkozásokon játékosan sok hasznos dolgot elsajátíthatnak.

Az előképzettség nem feltétel. Nemcsak az jöhet, aki már tanult zongorázni vagy valamilyen hangszerezen játszani, esetleg zeneiskolába járt. Őket is szívesen látjuk haladóbb csoportjainkban, de tanfolyamainkon egészen az alapoktól el lehet kezdeni a tanulást. Ezért több ilyen nyári tanfolyamon kell részt venni ahhoz, hogy valaki oklevelet szerezhessen, de már az is nagyon jó, ha valaki egy nyáron eljön, hiszen sokat tanulhat három hét alatt. A tapasztalatok szerint aki egyszer belekóstolt, vágni fog a következő évben is.

Legfontosabb tárgyunk maga a gyülekezeti éneklés. Egyrészt magukat az énekeket tanuljuk, másrészt a tiszta éneklést, az átélt előadást, hogy hazatérve a gyülekezet éneklése, istentisztelete is gazdagodhasson. Ugyanilyen hangsúlyos a hangszertanulás. Minden nap két órát töltenek a hallgatók hangszerrel: először harmóniummal, bizonyos szint felett pedig orgonával. Mindezek alapjaként a zeneelmélet szolgál. Magasabb csoportokban már karvezetést is tanulnak a hallgatók. Milyen szép, amikor egy gyülekezetnek van egy kis kórusa. Ez persze csak akkor lehetséges, ha van, aki segít megtanulni a műveket, van aki vezeti a kórust. Sok más tárgyunk is van, mindegyik nagy segítség a gyakorlati, kántori szolgálathoz.

Az esti program mindenkinek közös: a karének. Hogy milyen komoly munka folyik itt, azt jól jellemzi a tanfo-

Karvezetés óra

lyamok végén tartott zárókoncert, melyen a kicsik és a nagyok együtt vesznek részt tanáraikkal. Munkánk sikere talán, hogy az elmúlt két évben szinte be sem fértek az érdeklődők a koncertre.

A leírtak alapján szeretném bátorítani lelkipásztor testvéreimet, hogy küldjék tehetséges fiataljaikat a kántorképző

A 2003-as nyári kántorképző zárókoncertje

tanfolyamra, és ugyanígy szeretném bátorítani a gyülekezeti tagokat, segítsék ebben a lelkipásztorokat és a fiatalokat. Az ifjúság képzése ugyanis a legjobb befektetés: a mi istentiszteleteink lesznek szebbek, jobbak.

Gávay Katalin
kántor, énektanár

KÁNTORKÉPZŐ TANFOLYAM TISZÁNINENEN

A Tiszánineni Egyházkerület **július 5 – július 24.** között 14-50 éves résztvevők számára KÁNTORKÉPZŐ TANFOLYAMOT, **július 16-tól július 22-ig** 10-14 éves gyermekeknek KÁNTOR ELŐKÉPZŐ HETET rendez Miskolcon, a Lévy József Református Gimnáziumban és Diákotthonban.

Jelentkezés: április 30-ig a következő címen: Református Lelkészi Hivatal 3643 Dédestapolcsány Ady E. utca 33.

Közlendő adatok: 1) neve 2) születési adatai 3) vallása 4) anyja neve/foglalkozása 5) apja neve/foglalkozása 6) lakcíme (irányítószám is!) 7) telefonszáma 8) munkahelye vagy iskolája 9) gyülekezete 10) mikor konfirmált? 11) milyen gyülekezeti munkában vesz részt? 12) zenei előképzettsége 13) Kántorképző/Előképző Tanfolyamon vett-e már részt/hol? 14) évközi feladatként mit végzett? 15) milyen célból jelentkezik a tanfolyamra?

Melléletek: Rövid életrajz, eddigi kántorképzős bizonyítványainak fénymásolata, lelkeszi ajánlás, háziorvosi igazolás, felbélyegzett, megcímezett válaszboríték.

Felvételi meghallgatás: május 15-én, 9-13 óráig a Lévy Diákotthonban. (Miskolc, Kálvin utca 2.)

Felvételi anyag: Akik előző évben is részt vettek a tanfolyamon, az évközi feladatok.

Először jelentkezőknek a Református Énekeskönyv következő énekeinek első verse kívülről: 23, 25, 42, 65, 66, 84, 89, 90, 134, 135, 164, 165, 167, 210, 225, 226, 254, 264, 274, 299, 315, 316, 326, 341, 345, 370, 390, 460, 463, 511.

Előképzőre először jelentkezőknek a Református Énekeskönyv alábbi énekeinek első verse kívülről: 81, 134, 150, 196, 236, 241, 254, 318, 371, 464.

Részvételi díj: Kántorképző: 30.000.--Ft, Előképző: 10.000.--Ft, melyet a tanfolyam első munkanapján kell befizetni.

Előző számunkban a fórum témánkat „Holtomiglan-holtodiglan?” címmel indítottuk útra, azzal a reménnyel, hogy a lap olvasótáborából bizonyosan lesz olyan, aki tollat ragadva leírja véleményét, hogy megoszthassuk minden kedves olvasónkkal. Ezúttal egyetlen levél érkezett ebben a nagyon fontos kérdésben - amit ezúton is köszönünk a szerzőnek - és továbbra is bátorítunk mindenkit arra, hogy a fórum témafelvetéseiben velünk gondolkozzon és ha úgy érzi akkor véleményét ossza meg mindannyiunkkal.

Vál(ság)os

A Sámuel második könyvében a 12. részében olvashatjuk: Dávid király, az ereje teljében és hatalma csúcán álló „leglegebb” király hét teljes napon keresztül fekszik az Úr színe előtt. Próbálják felemelni, de nem akar. Nem eszik, nem alszik, nem beszél. Böjtöl. Egy gyermekért könyörög, mely az övé és most küzd a gondolattal, hogy a gyermek mégsem tulajdon, az élet Isten kezében van. Pedig azt gondolta Dávid király, hogy van már ő olyan erős, hogy bármit megtehet. És most így nem tehet semmit. Fekszik és böjtöl.

A gyermek, mint ismeretes a történetből: meghal. A szolgák pedig félnek megmondani Dávidnak, mert nem tudják, vajon mit tesz, ha megtudja: elvesztette, amit meg akart tartani. Dávid azonban észreveszi a szolgák zavart viselkedését, hogy baj van, és még mindig a földön fekvő rákérdez a sejtéseire. A szolgák őszintén felelnek. Dávid pedig felkel, ruhát vált, élet költözik belé. Még enni is van ereje. Furcsa viselkedése a szolgákat kérdezésre készíti: Miért tetted/teszed ezt?

Amit Dávid cselekszik, teljesen helyénvaló, csak nehéz helyére tenni.

Ő tudta, amit mi hajlamosak vagyunk el és kifelejteni: magunkra hozzuk a bajt. Természetünk szerint is és ebből következőleg cselekedeteink szerint is így van ez. Ez a természet pedig az én természetem. A személyes. Amiben benne van a bűnre hajlóság, és benne lehet az új életre hívás. Nem tudok többes szám harmadik személyű megfogalmazásokról e témában. Nem ismerek – bár sokan gyakorolják – többes szám második személyűt sem. Véleményem szerint „mi” van és még inkább „én”. Dávid király önmaga gúnyrajzoként feküdt a földön egy teljes héten át. „Én” – mondta és lefeküdt. „Én” – mondta és nem evett.

„Én” – mondta és sírt. Hát valahogy így érzek a válás kérdésével kapcsolatban. Mi az én felelősségem, hol kezdődik, és hol nem ér véget? Milyen példa vagyok a gyülekezet előtt, nem az esetleges váláskor, már sokkal hamarabb? Milyen példa vagyok a hittanosaim előtt, a családtagjaim előtt? A rossz példa is példa, lehet nagyon erős is – csak mi nem erre kaptunk el- és meghívást. Életemen („én”) és egyházi életünkön („mi”) milyen bűnök büntetései vannak? Mert, ahogy egy nagyon bölcs takarító néni mondta egykor: „Nem az a szégyen, ha por van a lakásban, hanem az a nagy baj, ha már a seprű is pókhálós.”

Amit Dávid cselekszik, teljesen helyénvaló, csak nehéz helyére tenni.

A böjt, az önvizsgálat és a könnyek ideje letelt. Nem volt elsietve, nem volt színlelt, de vége van. Isten elrendezte a gyermek életét, nem könyörült Dávidon, elvette azt. Most kell felkelni és munkához látni. A tovább forgatott időben, elhordozva a jogos büntetéseket: tovább lépni. Másképp mint eddig, másfelé. Dávid gyönyörű hitvallása nemcsak szavai, sokkal inkább az elindulása. Ez nem beletörődés, ez vezetettség. Ez nem minden mindegy álláspont, ez a „legyen meg a te akaratod” ráhagyatkozása. Ez jut nekünk is. Ha már ítélet alatt a kísértésekkel, ferdeségekkel, elválásokkal és egyebekkel terhelt keresztyéni társas életünk, vegyük komolyan benne a mi szerepünket. Poroljuk le a seprűt, tisztítsuk meg a poroszívót, keressük meg a szappant. Mondjuk ki: „én” és mondjuk ki „mi”. Talán így lesz még lehetőségünk a böjtöt befejezni.

Kovács József,
sárospataki vallásánár

„Újjászületés fürdője”

Mindenféle hosszas eszmefuttatás, kérdeztetés vagy teológiai kommentár helyett nézzünk néhány példát! Reméljük, gondolatindítóként szolgálnak, és a lelkipásztor testvérek és a gyülekezeti tagok tollat-írógépet ragadnak, hogy leírják: nálunk is így van, vagy nálunk nem így van...

„Isten találkozik velünk a sákramentumokban, a szent tettekben, melyek válaszára készítetnek bennünket.

A keresztségben Isten afelől emlékeztet és biztosít, - akár újszülöttet, vagy újonnan megtértet keresztelünk -, hogy szövetségi szeretete megvált minket, hogy eltörli vétünkét, hogy adja nekünk Lelkét, cserébe pedig elvárja szeretetünket.”

(A világunk Istené – Időszerű bizonyágtétel, 40)

MÉG MINDIG A RÉGI NÓTA AVAGY AZ ÖNMŰKÖDŐ KERESZTSÉG

Lelkipásztor: Még egy adatra volna szükségem. Mikor született a gyermek?

Édesapa: Április 8-án.

Lelkipásztor: Akkor most még csak egyhetes. Miért akarják ilyen hamar megkereszteltetni?

Édesapa: Tetszik tudni, nagyon beteges szegény. A hasa is szüntelenül fáj. (reménykedve) Jöhetünk vele vasárnap?

(... „tegyetek tanítványá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek...”)

A SZOLGÁLTATÓ EGYHÁZ

Lelkipásztor: Köszönöm, rendben volnánk, minden adatot felírtam. Szeretettel várjuk a családot vasárnap.

Édesapa: (meglepetten) Vasárnap? Miért vasárnap? Most nem lehet?

Lelkipásztor: A keresztelés gyülekezeti alkalom. Istentiszteleten szolgáltatójuk ki a keresztség sákramentumát, és közösen könyörgünk a család életéért.

Édesapa: Nekem erre nincs szükségem. (haragosan) Keresztelje meg most, azonnal! És mondja meg, hogy mivel tartozom!

(Van tehát látható egyház, láthatatlan egyház, szolgáló egyház és szolgáltató egyház is. Avagy: veszek a gyermeknek cipőt, babapiskótát, babát vagy kisautót és keresztelőt.)

ÁRTANI NEM ÁRTHAT, ÉS TALÁN VALAMIKOR VALAMI HASZNA IS LESZ

Édesanya: Sajnos mi nem vagyunk megkeresztelve. Abban az időben nem lehetett, de a gyermekeket szeretnénk így nevelni.

Lelkipásztor: Van lehetőség arra, hogy önök is a gyülekezet tagjai legyenek. Akár közös keresztelőt is tarthatunk.

Édesanya: (tétován) Még meggondoljuk, de a gyermeket mindenesetre hozzathatjuk, ugye?

NEM IGAZÁN TUDJA A JOBB KEZEM, HOGY MIT CSINÁL A BAL

Keresztapa: Köszönjük szépen! Mennyivel tartozunk, tiszteletes úr?

Lelkipásztor: Semmivel. A keresztelés szentség, mi ingyen vettük, ezért ingyen adjuk.

Keresztapa: Azért ezt csak tessék elfogadni, a szolgálataiért.

Lelkipásztor: Köszönöm. (valamit morog, nem érthető)

(Ingyen vettétek, ingyen adjátok... Persze nem fizetésért csináljuk, de „ha adnak, vedd el”. Bár ismerünk olyat, aki ilyen esetekben megmutatja a perselyt,

hogy ide tegyék inkább az egyház céljaira, vagy elmagyarázza röviden, hogy mire fordítják a pénzt, és nyugtát ad róla...)

A SZÓ ELSZÁLL...

Lelkipásztor: Áldás, békeség! A helybéli református lelkipásztor vagyok. Ha jól tudom, Krisztike kislányuk most lesz hétéves, miatta jöttem.

Édesapa: (mérgesen) Krisztike? És ha az lesz, mi köze hozzá?

Lelkipásztor: Annak idején mi kereszteltük. Sajnálom, hogy csak most jutottam el magukhoz, de tudom, hogy Krisztike iskolás lett, és az iskolai hittanórákra szeretném hívni.

Édesapa: Nem mehet. Úgy is olyan nehéz neki a beilleszkedés, sok a tanulnivaló. Itthon is elkél a segítség. Viszontlátásra.

Lelkipásztor: (tétován) Azt ígérték akkor, hogy úgy nevelik és neveltetik...

Édesapa: Az lehet, nem emlékszem. Majd ha nagy lesz, oda megy, ahova akar. (ellentmondást nem tűrően) Most viszont nem megy sehova. Viszontlátásra!

(Legalább megpróbálta...)

EGYMÁSALATT VÁGJUK A FÁT, AVAGY A LEGKISEBB ENERGIABEFEKTETÉS ELVE

Nagymama: Tiszteletes úr, úgy szeretném, ha megkeresztelné az unokámat!

Lelkipásztor: A kis unokát?

Nagymama: Nem, nem. Gabikát.

Lelkipásztor: Nagyon szívesen, a jövő héten indul egy felnőtt konfirmandus csoport, szeretettel várjuk. (öt hét múlva)

Lelkipásztor: Áldás, békesség, de régen nem láttam! Gabiról mi hír, miért nem jött a felkészítő alkalmakra?

Nagymama: Jaj, tiszteletes úr! Még nem mondtam? A szomszéd lelkész már megkeresztelte, még a múlt hónapban.

A példákat összegyűjtötte:

Kovács József és

Kovács Józsefné Hegedűs Ágota

Összeállította: Barnóczki Anita

Hit és/vagy haza, Nemzet és/vagy egyház

HIT ÉS HAZA

Pásztor Gyula

A téma kapcsán egy közismert vers jut eszembe: „Református magyar vagyok, halálomig az maradok...” Nem a verset akarom értékelni, nekem most csupán annak első három szava, s azok sorrendje fontos. Ez a sorrend ugyanis jól kifejezi a hit és a haza egymáshoz való viszonyát.

Az, hogy a földnek ezen a pontján láttam meg a napvilágot, hogy e nemzet fiaként születtem, itt nőttek fel, hogy magyar vagyok, önmagukban számomra olyanok, mint a test adottságai: az alkat, a tehetség, a beszédkészség, az érzékek stb. Fontos, de magukban közömbös tulajdonságok ezek. A lehetőséget, a feltételt biztosítják valamihez. S hogy mire, hogyan szolgálnak eszközül, azon múlik, ki milyen lelkiállattal és milyen céllal használja őket.

Ez a lelkiállat számomra az Élő Istenbe vetett hit, a református voltom. A hit határozza meg, miként tekintek magyar voltomból eredő adottságaimra és lehetőségeimre, s miként akarom ezeket használni.

Mivel hiszem, hogy Isten kedves döntése áll születési helyem és

nemzeti hovatartozásom mögött is, csodálatos ajándékok lettek ezek számomra. Isten megkülönböztető, kiváltságos ajándékait látom azokban a sajátosságokban is, amelyekkel a magyar nép tagjaként rendelkezhetem. Együttal küldetésem eszközei is ezek: a nyelv, a kulturális és a történelmi adottságok. Ezekkel másutt érthetetlen és tehetetlen lennék, itt a megértést és az érthetőséget biztosítják.

Ha hazámra ezzel a hittel tekintek, benne nem pusztán szálláshelyet látok, hanem azt a környezetet, ahol Isten otthont készített nekem, ahol itthon és helyemen érezhetem magam. Hazámban, honfitársaimban értelmet és célt adott az életemnek, s felelősséget bízott rám, hogy a szó többféle értelmében „örizzem és műveljem azt”. Benne Isten kijelölte és körülhatárolta küldetésem nem kényszerű, hanem kiváltságos helyét, hogy ne legyek bizonytalan a dolgomban.

A hitben kaptam eszközt arra, hogy értelmet nyerjen és taníthasson népünk történelme, hogy a pillanatnyi, csalogató vagy kétségbeejtő események árjában se sodródnom, se menekülnöm ne kelljen, hanem tudhassam, most is jó és biztos helyen vagyok. E hittel nézve a haza földi életem és gyermekeim boldog jövőjének színtere, hiszen az Ő ígéreteinek beteljesedését várhatom.

Legyen áldott érte Isten, hogy Benne hívó magyar lehetek!

Pásztor Gyula
szuhogyi lelkipásztor

HIT, HAZA, NEMZET

Dr. Nagy Antal Mihály

Ízlelgetem a témakör szavait, fogalmait: hit, haza, nemzet, egyház.

A hit magában nagyon személytelennek és arctalannak tűnik. Talán így megfoghatóbb: a hit embere és a haza. De ki a hit embere? A Hab 2,4 és a Zsid 10,38 szerint a hit embere az Isten igaz embere, aki hite által él. S az, hogy az igaz ember hite által él, Habakuk könyvében nehéz, válságos történelmi helyzetben elhangzó biztatás volt, s az ma is.

„A haza – olvassuk a Magyar Értelmező Kéziszótárban (1972) – az az ország, amelyhez tartozunk.” Ez is nagyon hidegen hangzik. Talán fogalmazzuk így: a haza, egy nép/nemzet otthona, ahol a nép minden tagjának otthona van, s így a haza valóban a hazája, otthona.

Haza és nemzet sorsa szorosan összetartozik: a haza nemzet nélkül, a nemzet haza nélkül egyaránt árva. De mi a nemzet? A Magyar Értelmező Kéziszótár szerint a nemzet „történelmileg kialakult tartós emberi közösség, amelyet közös nyelv, közös terület és gazdasági élet s a kultúrában megnyilvánuló közös lelki sajátosságok tartanak össze.”

Most húzzuk alá csupán ezt: a nemzet tartós közösség. Ha a közösség felbomlik, a nemzet elvész, oldott kéveként széthull.

Nos, itt van a bajaink gyöke-re. A 19. és a 20. század eseményeit figyelve tanúi vagyunk a nagy összetartó erők, közösségek felbomlásának. A legszembetűnőbb egy-egy nép és ország egységének, összetartozás tudatának a felbomlása. Nem maguktól, hanem a bomlasztó erők, eszmék rombolása, a határtalan önzés következtében bomlanak fel. Kétségtelen, hogy sok kérdés adódhat egy nemzeten belül. De ha egy nemzet összetartozás tudata elvész, bibliai szóhasználatával élve: meghasonlik önmagával, akkor elindul a pusztulás útján.

A meghasonlás, az összetartozás tudata elvesztésének néhány kiemelkedően súlyos tünetét hadd említsem meg.

Öregedő, fogyó nemzet vagyunk. Jönnek – természetesen a jogos – sirámok a sok abortusz, a kevés születés miatt. S jönnek a dörögelmek, a rejtett és világos buzdítások: nők, szüljétek több gyereket! Inkább azokat kellene dicsérni és tisztelni, akik vállalják az anyaságot, s tenni azért, hogy – finoman szólva – a „születés költségei”, a baba és a gyermek ruházati dolgok ára ne kússzon a csillagos égig, a családoknak legyen otthonuk, s az otthonok üzemeltetési költségei legyenek elviselhetőek. S ne csak a meg nem született gyermekeket sirassuk, hanem az öngyilkosokat, a hajléktalanokat, a telente megfagyó honfitársainkat is. Senki sem lesz jókedvűből öngyilkos, senki sem azért fagy meg, mert örömét találja benne. Ők nem a nemzethez tartoznak? Velük nem fogy a nemzet? Értük miért nem szól a harang?

A haza akkor haza, ha minden polgárnak otthont ad. Nemrég olvastam az egyik napilapban a sirámot, hogy a nyugati országokhoz képest Magyarországon nagyon kevés a bérlakások száma. Kinek fáj

az, hogy Magyarországon még sok a magántulajdonban lévő családi otthonok száma? A nagy tőkével rendelkezőknek, akik ki akarják forgatni a családokat otthonaikból? Van is rá megoldás: vagyonadót kell kivetni, olyat, hogy a tulajdonosok néhány éven belül adóként fizessék ki újra lakásuk értékét. Legtöbb honfitársunk erre képtelen lenne, s az utára kerülne. Még kevés a hajléktalan? Még kevesen fagynak meg? Még kevesen öngyilkosok?

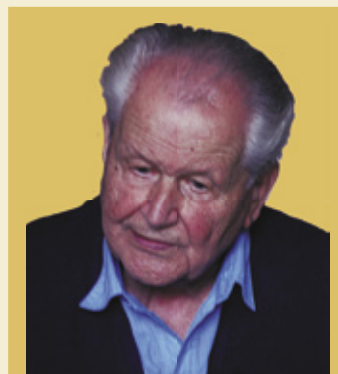
Nincs pénz. Szegény az állam. Hogyne lenne szegény, amikor kiárusítja minden vagyonát, hogy aztán oka legyen – nem kérni, hanem elvenni. Üres az államkassza, de elúsznak a százmilliárdok, s vannak sokmilliárdosok. Emelni kell az árakat, s aztán – még olvashatjuk is: X. és Y. és Z. vállalat 30-40-60 százalékos nyereséggel zárt. Ennyire nem számít az, hogy egy nemzet vagyunk? Kétségtelen, hogy a piaccgazdaságnak megvannak a törvényei, de akkor meg kell találni a javak elosztásának új, humánus rendszerét. S a vállalatok, milliárdosok megelégedhetnének kevesebb nyereséggel és kevesebb milliárddal is.

Jakób példája van előttem. A kibékülés után Ézsau felajánlotta neki védelmét: menjünk, majd én előtted megyek: Jakób csendesesen ezt felelte: „Tudja az én uram, hogy a gyermekek gyengék, meg szoptatós juhok és tehenek vannak velem. Ha csak egy napig is hajszolják azokat, elhullik az egész nyáj. Menjen csak az én uram a szolgája előtt, én majd ballagok lassan az előttem járó jószág és a gyermekek járása szerint” (1Móz 33,13-14).

Ide kellene az Isten igaz emberei, akik mindezt tudják, akik hitből élnek, hitből így élnek, és bátran szólnak. Hol vannak?

Dr. Nagy Antal Mihály
egyetemi tanár,
Sárospatak

KERESZTYÉN ÉLET MA

Berényi József

Megvallom, a „Hit és/vagy egyház” témakör ilyen kétségtelenül tömör megfogalmazását kicsit nehézkesnek tartom. Remélem, azért megértettem. Azt is: „Az igazat mondd, ne csak a valódit!” He-lyes, hogy a lap helyet ad különböző véleményeknek, de figyelni kellene a közös alapra. Máskülönben mindhárom lehetséges: hitvalló bizonyágtétel, üres szócséplés és szektás túlzás.

Tehát, most a keresztyén élet-ről ma, próbálom összesűriteni gondolataimat, március 15. közelségére is tekintettel. Keresztyén életen csak azt az életet értem, amely az első pünkösdkor indult el, melyet az apostol szavaival „az Isten Fiában való hitben élünk”; az első keresztyének életét, akik énekeltek még akkor is, miközben kicéhezett vadak tépték szét őket a római arénában; amellyel a gályarabok inkább vállalták a szenvedést és halált, semmint Krisztus Urunk megtagadását.

Ezt az életet mindig is nehéz volt élni, hiszen keresztyén voltunk átfogja létünk egész területét. Nem szerepvállalásról, összefonódásról vagy elkülönülésről van szó. Mindenütt és mindenben „kéz-nél legyünk” Isten számára. Emberileg: lehetetlen. A Szentlélek gyümölcse ez. Nem csupán Néro és Diocletianus korában, az ellenreformáció idején vagy a kommunizmusban volt nehéz. Jézus örök érvény-

nyel mondotta, hogy nem fejebbvaló a tanítvány Mesterénél, a szolgál az ő uránál, ahogyan Őt gyűlölik, övét is gyűlölni fogják. Valójában nem is minket gyűlölnék, a Szentlélek által bennünk élő Krisztust. Ezért mondja Pál, hogy „betölti, ami híja van a Krisztus szenvedésének az ő testében...” Krisztus szenved benne.

Nincs hát semmi rendkívüli abban, hogy ma is nem csak egy alkohómámoros rádiós, hanem nagyon sokan szívesen kiirtanának bennünket. Klasszikus íróink is – nem csupán egyháztörténészek – megdöbentő műveket hagytak ránk erről a gyűlöletről. Csak néhányat említek: Sienkiewicz: Quo vadis, Franz Werfel: A Musa Dagh negyven napja, Jirásek: Sötétség. Mai magyar íróink közül Jókai Anna látja legvilágosabban ezt a kérdést.

Igen, ma is nehéz keresztyén életet élni. Nehezebb, mint a kommunizmusban volt. Akkor inkább **kívülről** jöttek a támadások. Ma **belsőlről** igyekeznek elhíttetni a Sátán. Ma nem a nézői, hanem a diocletianusi módszer dívik: nevetségessé tenni Krisztus követőit. Döbbenetes dráma Hevesi Sándor Császár és komédiás-a. Nálunk, magyaroknál egyre pokolibb a légkör. Egyetlen terület emlétek csupán a millió közül. A pornóban is éllavasok vagyunk világunkban. Két rövid idézet egy tanulmányból (Lukács Csaba: „Kigyúrt költők és testépítők a pornóiparban – Megvásárolható erős magyar fiúk”, Magyar Nemzet Hétfélig Magazin 2004. február 14.): „A melegpornóipar a magyar sportolókra is kivetette a hálóját, a nemzetközi sikereket elérő szereplők között van válogatott birkózó...”, „... akadt olyan év, amikor a melegpornó százas listáján 21 magyar film szerepelt...” Hátha még országosan ismert közéleti személyekről is beszéljünk!

Keresztyén élet ma! Amikor a pénz az isten, a szex a bálvány, a lelki értékek kacagnivaló szemetek, a szemetek pedig kirakatba tett kincsek. Amikor az aljas, a vakmerő, a

kegyetlen: hős. A szelíd és alázatos: kitalált.

Nehéz, de gyönyörűség a Krisztus igája. Aki éli, annak nem kell bizonygatni, „testi ember” pedig nem foghatja fel. A bagoly a mese szerint azt mondotta a kis szentjánosbogárnak – mikor az értetlenül kérdezte: „Miért üldözöl?” –, „Világítasz, bitang!” Ne csodálkozzunk hát! Igyekezzünk világítani, a fény a sötétben messze látszik! A kicsinek is nagy jelentősége van.

Még egyet. Magyar keresztyének vagyunk. Kiváltság, hogy ennek a sokat szenvedett és szenvedő, sok bűnnel is terhelt, tehetséges népnek tagjai lehetünk. Ennek közösségében és megmaradásáért élhetjük meg hitünket. Higgyük el, akkor szolgáljuk legeredményesebben, ha vállalva az Isten népével való együtt-szenvedést, a „gyalázatot”, világítunk, még ha az éjszakát szerető „baglyok” bitagnak tartanak is.

Berényi József
nyugalmazott teológiai tanár,
Sárospatak

HIT ÉS HAZA, NEMZET ÉS EGYHÁZ

Dr. Horváth Barna

Témánk nem vagyagos és nem is lehet egy flekken tárgyalni. Ha mégis „hozzászólást” kérnek, rámutathatunk arra, hogy az egyház és az állam szétválasztásának ürügyén téveszméket hirdetnek azok, akiknek „se istenük se hazájuk” nincs igazán. Amint azt József Attila elkeseredett lelkiállapo-

tában a botránkozásig kiélezte, valóságos életézzé lett, és értékvesztő magatartássá is torzult napjainkban. II. Rákóczi Ferenc zászlóbontása idején még egységben volt a HIT és a HAZA, a NEMZET és az EGYHÁZ. A zászlóra is felíratott latinul: „PRO PATRIA ET LIBERTATE CUM DEO”. Ezt a CUM DEO-t igyekeznek ma letörölni és elfeledtetni azok, akik úgy tartják, hogy a vallás magánügy, és hit nélkül is elboldogul, aki hazát keres. Petőfi a „Talpra magyar”-ban már világga kiáltotta, hogy „sehonnani bitang ember” az, akinek „drágább rongy élete, mint a haza becsülete...” Ebből kivehető az a felismerés, hogy a haza fogalmában jelen van a ragaszkodás kollektív élménye. Sokan vallják, hogy egy közösség szinte vallásos megnyilvánulása a hazaszeretet és a testvériség. A himnikus felszólítás: „Hazádnak rendületlenül légy híve, óh magyar” azt a szent követelményt állítja elénk, amit a keresztyén hit így fogalmaz: „Közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának. Mert ha élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Az Úrei vagyunk.” Ez a hit már gyermekkorban kezd kibontakozni, megfelelő nevelés által életértelmezéssé, később világnézeté bővülni. Az egyház az a hely, ahol istenismertünk és emberszeretetünk úgy összekapcsolódik, hogy fel sem merül az elválaszthatóság. A nemzet pedig „nyelvében él”. Az édes anyanyelv közössége alkalmat kínál arra, hogy a kollektív nemzettudatot kortársainkkal együtt éljük meg úgy is, mint hazaszerető polgárok és egyháztagok. Akinek nincs ilyen részesedése, az idegen marad, sajnálatra méltó, és csak krisztusi szeretettel hozható közelebb. Ezért hirdetjük az Úr Jézus hívogató szeretetét, hogy legyen része az elidegenülteknek is az Ő váltságfalának áldásaiban.

Dr. Horváth Barna
nyugalmazott teológiai tanár
Miskolc

Gyerekekről és gyerekeknek

Gyermeki szerepminták rosszul működő családokban

Mindannyian játszunk szerepeket. A különféle és nagyon változatos szerepeket az életünk folyamán, a szocializáció útján sajátítjuk el. A társadalmi életben való létezéshez szükségünk van rájuk, hiszen a szerepek rituáléjukkal biztonságot nyújtanak, segítenek eligazodni a mindennapi életben. A gond akkor van, amikor ezek a szerepek megmerevednek, az emberi interakciók gátjaivá válnak, és a közeli kapcsolatokban is az intimitás ellenében hatnak.

A rosszul működő családok problémái és megnyilvánulásai nagyon sokfélék lehetnek. A gyerekeknek speciális „csápjaik” vannak a feszült, búskomor vagy az általuk rossznak ítélt családi légkör felmérésére még akkor is, ha a szülők a nézeteltéréseket igyekeznek maguk között megvitatni. A gyerekek a titkolózás ellenére is érzik a bajt, és mindent megtesznek annak érdekében, hogy a család együtt maradjon. A felvett szerepek tehát egyfajta mentő kísérletek a család egyben maradására. Ezt támasztja alá Vikár György gondolata, mely szerint minden családban betöltött szerep a többi családtag tudatlan igényét szolgálja ki. Ne gondoljuk azonban, hogy ezek a szerepek csak a válás előtt álló, a látványosan rosszul működő családokban alakulhatnak ki: a felnőtt szemmel „normális” család egy gyermek számára lehet, hogy feszült és rosszul működő.

A következőkben azokat a szerepeket, sztereotípiákat sorolom fel, melyeket a gyerekek a leggyakrabban a

rosszul működő családokban kapnak, vagy öntudatlanul vesznek fel: hős, bűnbak, álmódzó, mókamester, békeszerző, kaméleon, több mint felnőtt, távolságtartó, sérülés nélküli. A gyermek négy leggyakoribb ko-dependens szerepének az áttekintésében Schmidt (1987) munkáját használom, aki az elsők között írt a témáról.

A hős szerepet játszó gyermek megpróbálja azt a foltot (szenvedélybetegség, haláleset, válás, szülői szerepek felcserélődése), amely a család becsületén esett, különösen sikeres és kifogástalan magatartással elfogadni és jóvátenni. Hatalmas erőbedobással próbálja a szülőt tehermentesíteni, és a családnak elismerést szerezni. A saját szükségleteit, amelyek a család számára további bajt jelenthetnének, teljesen tabuvá teszi. „Ezek a gyerekek külsőleg nagyon fegyelmezettek, illetékeseknek és koraéretteknek hatnak. Sikereikkel, sokoldalúságukkal azt a benyomást kívánják tenni, hogy egyedül is képesek minden problémát megoldani („magányos-harcos”-tünet). Noha sokan elismerik teljesítményüket, illetve teljesítményükért őket, azt mégsem képesek élvezni. Merev és kényszeredett teljesítményre törekvést alakítanak ki. Egyfolytában attól rettegnek, hogy szemrehányással halmozzák el őket, ha képtelenek bizonyulnak a felelős és hős szerepére.”

A bűnbak szerepére azért van szükség, hogy a házasság ne figyeljenek a valódi problémára és az örökös összeütközésükre, mert a problémás (bűnbak) gyermekükre „kell” figyelniük. „A fenyegető helyzeteket úgy enyhíthetik, hogy áthelyezik egy kevésbé veszélyes ’mellékhadszíntérre’”. Schmidt szerint a bűnbakszerepének a

feloldására azért kevés az esély, mert a rezignáció és a depresszió mély érzelmi rejlenek benne. „Sokszor kikiáltják a család problémája okozójának. Az agresszív, ellenséges, elutasító álarc mögött mindenekelőtt fájdalom, magányosság és a visszautasíthatóság érzése rejlik.”

A láthatatlan gyermek fő törekvése, hogy ne tűnjön fel, hogy ezáltal megvédhesse magát szülei kiszámíthatatlan reakcióitól. Semmiféle kívánsá-

got, igényt nem támaszt szüleivel szemben. Nagyon kevés figyelmet is kap a családban. Semmilyen ellenállást nem fejt ki, állandóan kitér az útból, semmilyen saját véleményét sem képvisel, általában józanul és nyugodtan viselkedik. „Magányosság érzete arra ösztönzi, hogy mindinkább elszigetelje magát, és szerény visszavonultsággal meneküljön az álomvilágba. Napokat is képes álmodozással tölteni, amikor is egy szebb családi jövőt képzel magának. Az álmodozás által képes függetleníteni magát a családi feszültségektől, amely mind számára, mind pedig a családra is tehermentesítő hatással van.” A láthatatlan

viselkedésükből eredően ők a könnyen kezelhető, problémamentes, de valójában „elveszett” gyerekek.

A mókamester vagy bohóc szerepet felvevő gyerek jól érzékelve a család depresszív hangulatát és borús légkörét, humorával és vidám megnyilvánulásával igyekszik elviselhetőbbé tenni az otthoni életet. „Ez azonban nem önkéntelen magatartás, hanem válasz a feszült helyzetre, ezért gyakran inkább idétlennek és erőtlennek hat.”

A szakirodalom mindezekben azt látja tragikusnak, hogy a sikeresen használt és rögzült szerepek végeredményben mégiscsak a valódi probléma el-

hárításához, a sérült rendszer és a régi vérkeringés megmerevedéséhez járulnak hozzá, melynek során a gyermek csak egy újabb „tünetgondozóvá” fejleszti ki magát.

Anda Vinnay Judit
noszvaji lelkipásztor

Felhasznált irodalom:

Nagyné Drizner Zsuzsanna:
Szakdolgozat. pp.13,17.
Winfrid, Huber: Fordulópont a szenvedélybetegség kezelésében.
Debrecen, 1993.
pp.139-140.

Kréta Gréta

Kréta Gréta Színeskrétaország Szívárvány megyéjében élt. Csupa tarka volt minden, csak színes kréták laktak ezen a vidéken. Úgy nézett ki minden mintha mosolyogna. Még az eső is színes cseppekben hullt.

Azt azonban minden krétafelölt és gyerek tudta, ha rosszat csinál, fehérre változik, s nem könnyű a színét visszaszerezni. Kréta Gréta kicsit elevenebb krétalány volt társainál, ki akarta próbálni, igaz-e.

Egy szép nyári reggelen leszaggatta a virágokat a kertben, a cicát bezárta a kutyaólba, hadd féljen, a kis halat kidobta az akváriumból. Közben kezét-lábát figyelte, világosodik-e már a színe, de nem történt semmi. Ezen felbátorodott. A reggelineél csúnyán visszafelelt édesanyjának, s nem segített bevásárolni sem. Jaj ekkor bekövetkezett, amit már nem is hitt el, fehérre változott. Kiszaladt a kertbe, elbújt keservesen sírni kezdett. Most mi lesz? Mindenki tudni fogja, milyen csúnyán viselkedett.

Hirtelen hangot hallott. Egy furcsa kinézetű katicabogár beszélt hozzá. Tíz lábon járt, és szemüveget viselt. Ez csodaszemüveg volt, amivel azonnal észrevette, ha valaki bajba került.

- „Én vagyok a katicabogár varázsló! Látom, nagy bajban vagy, megpróbálok rajtad segíteni. Gyere velem, s tégy szívved szerint!”

Dobbantott a kilencedik és a tizedik lábával, s egy nagy kastélyban találták magukat. Az egyik teremben finomabbnál

finomabb nyaláncságokat lehetett enni. A parkban csónakázás várta, sőt BMX kerékpár csábította. Az emeleti teremben számítógépes játékok és még sok más szórakoztató dolog.

Kréta Gréta azt sem tudta, hova fusson, mivel játsszon. Csónakázás közben észrevette, hogy a tavirózsa levelébe belegabalyodott egy gyíkocská. Gréta először tovább akart menni, de aztán megállt és kiszabadította a gyíkocskát.

Evésnél leejtette a csokipapírt, de felvette a többi szétszórt papírral együtt. A gyerekek pillangót fogtak, bántani akarták, de ő szépen kérte, hogy engedjék el. Sikeredt. S mit vett észre? A gyíkocská érintésétől halványzöld színű lett a térde, a csokipapír színes virágai elhalványultak, s ő kapta meg a színüket. A pillangó szárnyáról átszállt egy narancsszínű pötty, s az is Grétáé lett. Nagyon boldog volt. Újra színes krétalánnyá változott.

Hirtelen mellette termett újra a katicabogár varázsló. Nem szólt semmit, csak mosolygott, és dobbantott a hetedik és a nyolcadik lábával. Úgy látszik visszafelé ezek a lábak végezték a varázslatot.

Otthon találta magát. Mindent elmesélt édesanyjának, s bocsánatot kért. Kiengedte a cicát. Sajnos a halacskán és a virágokon már nem lehetett segíteni.

Azóta is nagyon vigyáz rá, nehogy elveszítse a színét.

(egy 3. osztályos tanuló, Miskolc)

Könyv- és zeneajánló

Dr. Kádár Zsolt *Fiú adatik nékünk* című kötetét annak előszavával ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az előszót dr. Bölcskei Gusztáv püspök úr, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke írta:

„Mondd meg, miről írsz, s megmondom, ki vagy?” – Kádár Zsoltnak, e kötet szerzőjének személyében olyan valaki osztja meg most velünk gondolatait, aki sokrétűen érdeklődő ember.

Mindenekelőtt azonban református lelkipásztor, aki számára az ünnepi meditációk az „Isten nagyságos tettei”-t megidéző, azokat előszámláló lelki-szellemi erőfeszítés a meghatározó alap. Az ünnepek arra a változhatatlan, állandóságot és a keresztyén hit számára nélkülözhetetlen megbízhatóságot jelentő igazságra emlékeztetnek, hogy olyan Istenünk van, aki Jézus Krisztusban egyszer s mindenkorra igent mondott az ember és a teremtett világ sorsára, jövőjére.

Ennek az igazságnak múltbeli példái adják a kötet második egységét. Isten vándorló népe, az anyaszentegyház térben és időben megélt történelme olyan jeladás, amelyik erőt sugároz a múltból a mában botladozók számára is. Mert emberileg nézve az egyház múltja és jelene bizony nem mindig diadalmenet; küzdelem, néha „elvézés” éppúgy megtalálható benne, mint a szüntelen megújulás készsége.

A múlt ahhoz ad segítséget, hogy a mában szólaltassuk meg a változhatatlan üzenetet. Ezért keresik Kádár Zsolt írásai a kommunikáció mai, hiteles és emberszabású eszközeit, s szólaltatnak meg olyan embereket is, akik új utakat és módszereket keresve törekszenek erre.

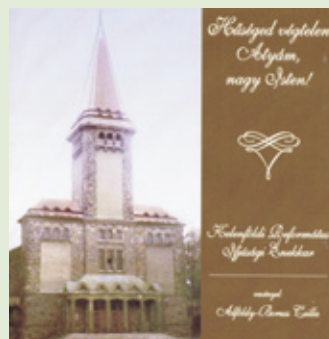
Az egyház és az egyházi szolgálat nem öncél. Mindig túl kell mutatnia önmagán. Ezért amikor újra meg újra az egyházzal szól Kádár Zsolt, azt keresi, hogyan lehet ma magyar református lelkipásztor, presbiter, gyülekezet alkalmas eszköze Krisztus evangéliumának.

Kádár Zsolt könnyen ír. Isten megáldotta ezzel a tehetséggel. Ezért hát illő és alkalmas ennek a kötetnek a kiadása, egy olyan kerek évszámhoz kötődve, mint az ember 50. születésnapja. Valakitől azt hallottam egyszer: az embernek az élete első ötven esztendejét meg kell élnie, a második ötvenet meg kell írnia. Hálát adva az első ötvenért kívánom, hogy Kádár Zsolt élje és írja meg a másodikat is.

Tavaly tavasszal jelent meg a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei „Acta Patakina” sorozatának XI. kötete. „Egyházközségek iratai a Sárospataki Református Kollégium Levéltárában” címmel. Jelen kötetünkben a történelmi Tiszáninneri Református Egyházkerület 393 egyházközségének 67757 iratfolyóméternyi, középszinten rendezett anyagának mutatója található. Mind lekipásztornak, mind – gyülekezete múltjával foglalkozó – gyülekezeti tagnak értékes adatokat tartalmaz kötetünk abban az értelemben, hogy a kerület levéltárában őrzött források mennyiségéről, tematikájáról, illetve keletkezésének idejéről pontos információt közöl.

Szentimrei Márk
megbízott levéltáros

Szeretettel ajánlom a kedves olvasó figyelmébe a következő CD-t, melynek címe: „Hűséged végtelen Atyám, nagy Isten!” A CD-n található lelki énekek gazdag hangszereléssel vannak ellátva, az énekeket a Kelenföldi Református Ifjúsági Énekkar énekli.

Felcsendül többek között a Református énekeskönyvből is egy jól ismert dicséretünk, az 511-es, felhangoznak énekek a Halleluja c. énekeskönyvből (pl.: Mindig velem, Uram; Tégy foglyoddá, Uram), valamint ifjúsági énekek is. Mindezek fuvola és orgonakísérettel. Hallhatók a lemezen klasszikusok művei is: H. Schütz: Zengjetek minden nemzetek!; Vivaldi: Largo; J. S. Bach: 147. kantátájából a korál rész.

Összesen 19 ének és zeneszám hallható a CD-n, mely közel 50 percig nyújt kellemes, lelki felüdülést az arra vágyóknak.

Vezényel: Alföldy-Boruss Csilla (orgonaművész) és Balogh Lázár

Szólót énekel: Takaró Károly

Fuvolázik: Alföldy-Boruss Eszter

Orgonán kíséri: Alföldy-Boruss Csilla

Kovács Tamás
teológiai hallgató
Sátoraljaújhely

Újévi köszöntő

Újévi fogadást tartott a Tiszáninneri Református Egyházkerület 2004. január 10-én a Székház nagyterében. Hagyományteremtő újdonság volt, hogy idén az egyházkerület ezen az alkalmon a közélet szereplőit, vezetőit is vendégül látta, megköszönve ezzel az eddigi együttműködést. Ábrám Tibor főgondnok újévi pohárköszöntője három gondolat köré csoportosult: a közös felelősségtudat, a Krisztus-tudat és a nemzettudat erősítése.

Wass Albert est vastapossal Miskolcon

Zsúfolásig megtelt Miskolcon a Tiszáninneri Református Egyházkerületi Székház nagyterme február 26-án, amikor az egyházi és civil emberek együtt ünnepelték a kultúra napját. Üzenet az otthoni hegyeknek címmel a nagyváradi Kiss Stúdió Színház két alapító színésze Kiss Törék Ildikó és Varga Vilmos Wass Albert művéből tartottak élményt nyújtó előadást.

A rendezvény bensőséges hangulatát már az is megadta, hogy a tömeg a nemzeti imádság, a magyar Him-

nusz éneklésével köszöntötte az ünnepet, a vendég művészeket. Majd másfél óráig lélegzet-visszafojtva hallgatták a két művész lenyűgöző műsorát. Illetve voltak olyanok is, akik a színészekkel együtt mondták - halkán, szinte kísérvé az előadókat - a verseket, versrészleteket: Mikor a bujdosó az Istennel beszél, Előhang, Hontalanság hitvallása, Kivándorlók dala, Üzenet Haza, A láthatatlan lobogó.

Olyan válogatást hallhattunk a magyar, ezen belül az erdélyi irodalom óriásának verseiből, regényeiből, melyben az erdők és a hegyek szeretete szinte muzsikált az elhangzott mondatokban. A forró levegőjű teremben legendák és titokzatos mesék lebegtek, vadászok és pásztorok, az erdélyi mezősegi tájak, az ott élő földet művelő emberek élete elevenedett meg a csöppnyi színpadon.

A háttérbeszélgetés során Kiss Törék Ildikó a 10 éves Kiss Stúdió Színház igazgatója elmondta, hogy a szamizdatban olvasta először az Üzenet haza című verset, ami felkeltette érdeklődését a költő iránt. A fordulat éve - 1989 - után, amikor hozzájutott az emigrációba kényszerült Wass Albert könyveihez 7 ezer oldalt olvasott el újra

és újra. A könyvek olvasása közben fogalmazódott meg benne az a gondolat, hogy színpadra viszi azt a csodálatos világot, amely a költő írásaiban megjelenik. Az előadás olyan jól sikerült, hogy elnyerte a Romániai Kisebbségi Színházak Kollokviumán a közönségsdíjat.

A miskolci közönség ezen a meghitt esten a szeretet és az elismerés díját adta át, amikor felállva hosszan tartó, szünni nem akaró vastapossal jutalmazta a művészek felejthetetlen játékát. A magyar kultúra napi ünnepség koronája volt, amikor az ünneplők a művészekkel közösen énekeltek a Székely himnuszt.

Az ünneplésnek az vetett véget, hogy az előtérben már több százan várakoztak az esti előadásra. Ám a másodikra sem tudott minden érdeklődő bejutni, ezért azóta újabb teltházassal előadást tartottak, és most szervezik a negyediket Miskolcon a Görömbölyi Közösségi Házban.

Karcsai Nagy Éva
a Magyar Rádió munkatársa
Miskolc

Rövid beszámoló az Egyházkerületi Tanács üléséről az ülés jegyzőkönyve alapján

2004. január 30-án az Egyházkerületi Székház könyvtártermében tartotta ülését az Egyházkerületi Tanács. A tanácskozás fő tárgysorozati pontja „a HVB Bank hitelkérelmek véglegesítése” volt, amelyet Csomós József püspök terjesztett elő. Ismertette a hitelfelvétel másfél éves előtörténetét, szólva a ciklusváltás előtti azon – eretneknek számító – elképzelésekről, amelyek az egyházkerület régóta esedékes nagy beruházásainak egyetlen reális megoldását látták egy

szükségszerű hitelfelvételben. Beszámolt a Zsinati Tanács legutóbbi (2003. november 26-i) üléséről, amely a Magyarországi Református Egyház 5 milliárd forintos hitelfelvétele mellett határozott. Nevezett kölcsönt – négy bankkal folytatott tárgyalásokat követően – a legjobb ajánlatot tevő HVB Bank Rt.-vel kötötte meg a Magyarországi Református Egyház. A hitelkonstrukció jellegzetességei: ötéves futamidő, kedvező (9,1 %-os) kamat, valamint az a körülmény, hogy a

bank elfogadta garanciául azt a járadék-kiegészítést, amelyre a Magyarországi Református Egyház az állami költségvetésből jogosult. A Tiszáninneni Egyházkerületnek ebből a keretből 807.323 ezer Ft jut, amelyre nézve egyházkerületi tanácsi határozatban kell nyilatkoznia arról, hogy igényt tart-e rá, és milyen célra kívánja fordítani. A délelőtti ülésen Esperesi Értekezlet összesítette és értékelte a gyülekezetekből, valamint intézményekből beérkezett igényeket, majd javaslatként az Egyházkerületi Tanács elé terjesztette.

Csomós József püspök határozati javaslati alapján két határozat született, mely szerint az Egyházkerületi Tanács kifejezi azon szándékát, hogy a 807.323 ezer forint hitelt igénybe veszi, valamint elrendeli mindazon hiteligénylők számára, akik esetében egyházmegyénk vagy az egyházkerület visszafizetési kötelezettséget vállalt, hogy beruházásukra a SAPARD programban kötelesek pályázni.

Az Egyházkerületi Tanács kéri a Püspöki Hivatalt, hogy körlevél útján tájékoztassa a gyülekezeteket a SAPARD program lehetőségéről, mérje fel az igényeket, és a pályázati folyamat könnyítése érdekében kínáljon segítséget a pályázni kívánó gyülekezeteknek.

Ezt követően Ábrám Tibor főgondnok iskolaalapítási ügyekről számolt be. Elsőként a Dédestapolcsányi Zeneiskola átvételének jelenlegi helyzetéről adott tájékoztatást. Az iskola átvétele lehetőséget kínál majd arra, hogy megindulhasson egy új típusú egyházzenei képzés állami támogatásra jogosító módon.

Az Egyházkerület Elnökségének programja és intézkedései egyházkerületünket érintő ügyekben

2004. január 6. Igazgatósági ülés a Sárospataki Kollégiumban a Kerület Elnökségének részvételével. A témák között az indítandó Kollégiumi Általános Iskola.

2004. január 10. Az Egyházkerület Elnökségének hagyományteremtő „Újévi fogadása” melyen vendégül látták és köszöntötték az egyházmegyék vezetőit és lelkészeit, valamint B.-A.-Z. megye, Heves megye és Miskolc Város prominens képviselőit.

2004. január 10. Rimaszombat (Felvidék). A Szlovákiai Magyar Református Egyházkerület püspöki hivatala Pozsonyból Rimaszombatba költözött. A főgondnok az újévi fogadás után még részt vett az ez alkalomból szervezett ünnepségen.

2004. február 13. Turcsik Ferenc református egyetemi lelkész bemutatkozása a Miskolci Egyetem rektoránál.

2004. január 12. Püspök úr megbeszélése a Vizsolyi Biblia „digitalizálásáról”.

2004. január 13. A Keresztény Értelmiségi Szövetség, A Vasárnap Iskolai Szövetség és Sárospataki Kollégium főépítésének látogatása, és megbeszélés az Elnökséggel.

2004. január 14. Püspök úr vezetésével esperesi értekezlet.

2004. január 15. A Kerület Elnökségével a sárospataki igazgatóság ülésezett a 2004. évi teendőkről.

A továbbiakban beszámolt a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának Általános Iskolával történő bővítéséről. Itt az iskolaindításnak a legegyszerűbb módja valósulhat meg, amikor az egy meglévő intézmény feladatainak bővítése által történik meg. A tanácsülés folyamán megszavazott egyházkerületi hitel következtében az iskolaépítés terve is megvalósulhat a tanévkezddésig.

Ezeket a javaslatokat az Egyházkerületi Tanács egyhangú határozatban támogatta.

Végül dr. Kádár Zsolt egervölgyi esperes tájékoztatást adott az átányi iskolaalapítási tervekről, melynek gondolata az Átányi Önkormányzattól származik. Az iskola alapfokú művészeti oktatást nyújtó regionális iskola kíván lenni, amely a hevesi zeneiskolával együttműködve zeneoktatást és folklor-oktatást is végezne.

Befejezőként Ábrám Tibor főgondnok gondolat-elindító közlésként elmondta, hogy azoknak az általános iskolát végzett fiataloknak, akik nem kerülhetnek be gimnáziumokba – mint egyetlen ifjúsági rétegnek –, egyházkerületünk még nem tud kínálni felekezeti oktatási intézményt. Hosszabb távon szabad abban gondolkodni, hogy valamilyen szakmai – szakiskola jellegű – képzést jó lenne elindítani számukra kerületünkben.

A jegyzőkönyvet a szerkesztőség rendelkezésére bocsátotta: Szűcs Endre, főjegyző

2004. január 16. A Kerület Elnöksége a Kárpát-medencei Református Egyházkerületek Elnökségeinek találkozáján vett részt Kecskeméten.

2004. január 18. Ökumenikus Imahét nyitó istentiszteletén a kerület püspöke szolgál a Miskolc Mindszenti templomban.

2004. január 20. Az Iskolai Bizottság ülése az Egyházkerületi Székház tanácstermében a főgondnok vezetésével.

A Sárospataki Ifjúsági tábor szervezőinek 2004. évi első megbeszélése a püspökkel.

2004. január 21. A Sárospataki Ökumenikus Imahétén a görög katolikus templomban a Kerület püspöke igehirdetéssel szolgál.

A Borsod-Gömöri Egyházmegye lelkészeinek értekezlete a Székház dísztermében.

2004. január 21. Mezőnagymihály, ökumenikus imaheti alkalom a főgondnok szolgálatával

2004. január 22. Miskolc, Sportcsarnok, ökumenikus imaheti alkalom a miskolci négy egyházi fenntartású középiskola és négy egyházi fenntartású általános iskola tanulói és tanárai részvételével (kb. 2500 tanuló)

2004. január 25. Az imahét miskolci záróalkalma a Belvárosi templomban Seregély István érsek szolgálatával, az elnökség részvételével.

2004. január 28. Dr. Szathmáry Sándor professzort 75. születésnapján a Kerület Elnöksége, a Doktorok Kollégiumának főtitkára, a Püspöki Hivatal munkatársai és más egyházi képviselők a Székház tanácsstermében köszöntötték.

2004. január 30. Kerületi Tanácsülés, döntés a beruházási hitel felvételéről.

2004. január 31-február 1. A sárospataki teológia félévkezdő csendes napjain a Kerület püspöke igehirdetéssel és előadásorozattal szolgál.

2004. február 1. Turcsik Ferenc egyetemi lelkész megkezdte szolgálatát a Kerületben.

2004. február 2. A dédestapolcsányi zeneiskola kerületi fenntartóság alá kerülésének szerződését írja alá a kerület Elnöksége, az iskola igazgatója és a község polgármestere,

Szabó Dániel, a sárospataki teológia munkatársa bemutatja a Kerület Elnökségének koreai esetleges leendő munkatársait.

2004. február 10. A Miskolc-Diósgyőri Általános Iskola Igazgatótanácsának ülése dr. Rózsa Tibor főgondok helyettes elnökletével;

Tárgyalások Budapesten a Porche-Pesttel gépkocsik beszerzéséről.

2004. február 12. A kerületi fenntartású iskolák igazgatóinak és vallástanárainak megbeszélése a kerület Elnökségével.

2004. február 11. A Zsinat sajtó bizottsági ülése Budapesten. Elnöke Szabó Sándor Miskolc-belvárosi lelkész, referens püspöke Csomós József.

2004. február 18. Zsinat elnökségi tanácsülés Budapesten.

2004. február 19. Esperes-gondnoki értekezlet az Egyházkerületi Székház tanácsstermében.

2004. február 24. Iskolaügyi Bizottság ülése a Püspöki Hivatalban a Kerület főgondnokának elnökletével. Javaslattétel a Sárospataki Református Általános Iskola tagintézmény-vezetői és tanítói állására beérkezett pályázatok ügyében.

2004. február 20. Léveys „hagyományteremtő” bál az elnökség részvételével.

2004. február 22. A Sárospataki Kollégium Gimnáziumának színjátszó csoportja ezévi darabjának díszbemutatója Sárospatakon.

2004. február 23. Az elnökség és a műszaki ellenőrök bejárása a diósgyőri iskola új szárnyában.

2004. február 25. Miskolc város polgármesterének, Káli Sándornak látogatása a Kerület püspökénél, egyeztetések közös ügyeinkről (Diósgyőr, Máon, Miskolc-Avasdéli Lakótelepi Missziói Egyházközség temploma)

Még ugyanezen a napon délután Zsinati Elnökségi Tanács ülése Budapesten.

2004. február 25. A Borsod-Gömöri és az Abaúji Egyházmegye lelkészeinek a böjti időszakot előkészítő értekezlete a Székházban.

2004. február 26. Zsinati tanács ülése Budapesten.

2004. március 1. A Sárospataki Kollégium Gimnáziumának színjátszó csoportja ezévi darabjának utolsó előadása Miskolcon a Rónai Művelődési Házban.

2004. március 2. A Sárospataki Református Általános Iskola tagintézmény-vezetői és tanítói állására pályázók meghallgatása az elnökség által.

2004. március 3. A kerület püspöke a HEKS svájci és más német segélyszervezetek vezetőivel találkozott a Zsinati Székházban Budapesten.

2004. március 5. Egervölgyi egyházmegyei közgyűlés.

2004. március 7. Kóris Lajos 90 éves lelkipásztor köszöntése a Miskolc-Alsóvárosi templomban a Kerület püspökének szolgálatával.

2004. március 8. A Kerület püspöke megbeszélése a Miskolci Egyetem rektorával közös ügyeinkről (egyetemi lelkészi szolgálat tárgyi feltételei, egyházkerületi szervert befogadása az egyetem számítógépes rendszerébe...).

2004. március 9. Zsinat elnökségi tanácsülése.

2004. március 10. Szűcs Endre főjegyző igazgatálata a Búza téri görög katolikus templomban.

Ugyanezen a napon a Miskolci Operafesztivál egyeztetése a püspöki titkárszpony részvételével.

2004. március 11. Egyházkerületi Számvizsgáló Bizottság ülése. A Kerület gazdálkodásának felülvizsgálata.

2004. március 12. Az Egyházkerületi Bíróság ülése a sajtóvámosi fellebbezési ügy tárgyában.

2004. március 14. Egyházmegyei Presbiteri Konferencia Sályban, a Kerület püspökének igazgatálataival és előadásával.

2004. március 15. Edelény-Borsod, a Református Gyülekezet március 15-ei ünnepe a főgondnok szolgálatával. Ugyanezen a napon Miskolcon ökumenikus istentisztelet a Kerület püspökének igazgatálataival a Fidesz által szervezett városi ünnepegen.

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszánineni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Bilkay Ruth, Füst-Molnár Szilveszter,

Rácsok András, Rácsok Gabriella, Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Főmunkatárs: dr. Petrőczy Éva

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 400 Ft; **Eladási ár: 200 Ft**